

Íbúðalána
sjóður

Íbúðamarkaðurinn 2015

REYKJAVIK ECONOMICS ehf.

Magnús Árni Skúlason, MSc. & MBA

Íbúðamarkaðurinn 2015

Aukin viðskiptaumsvif og hækkandi
raunverð íbúða

Efnisyfirlit

1. Þróun á markaði
2. Lýðfræðileg þróun
3. Eiga eða Leigja?
4. Lánakjör íbúðakaupenda

Þróun á markaði

Þróun á markaði

Aukin velta á fasteignamarkaði og
hærra raunverð íbúða

Aukin velta á fasteigna- markaði

Velta þinglýstra kaupsamninga með
húsnæði á landinu öllu jókst um

22%

frá fyrra ári, á föstu
verðlagi.

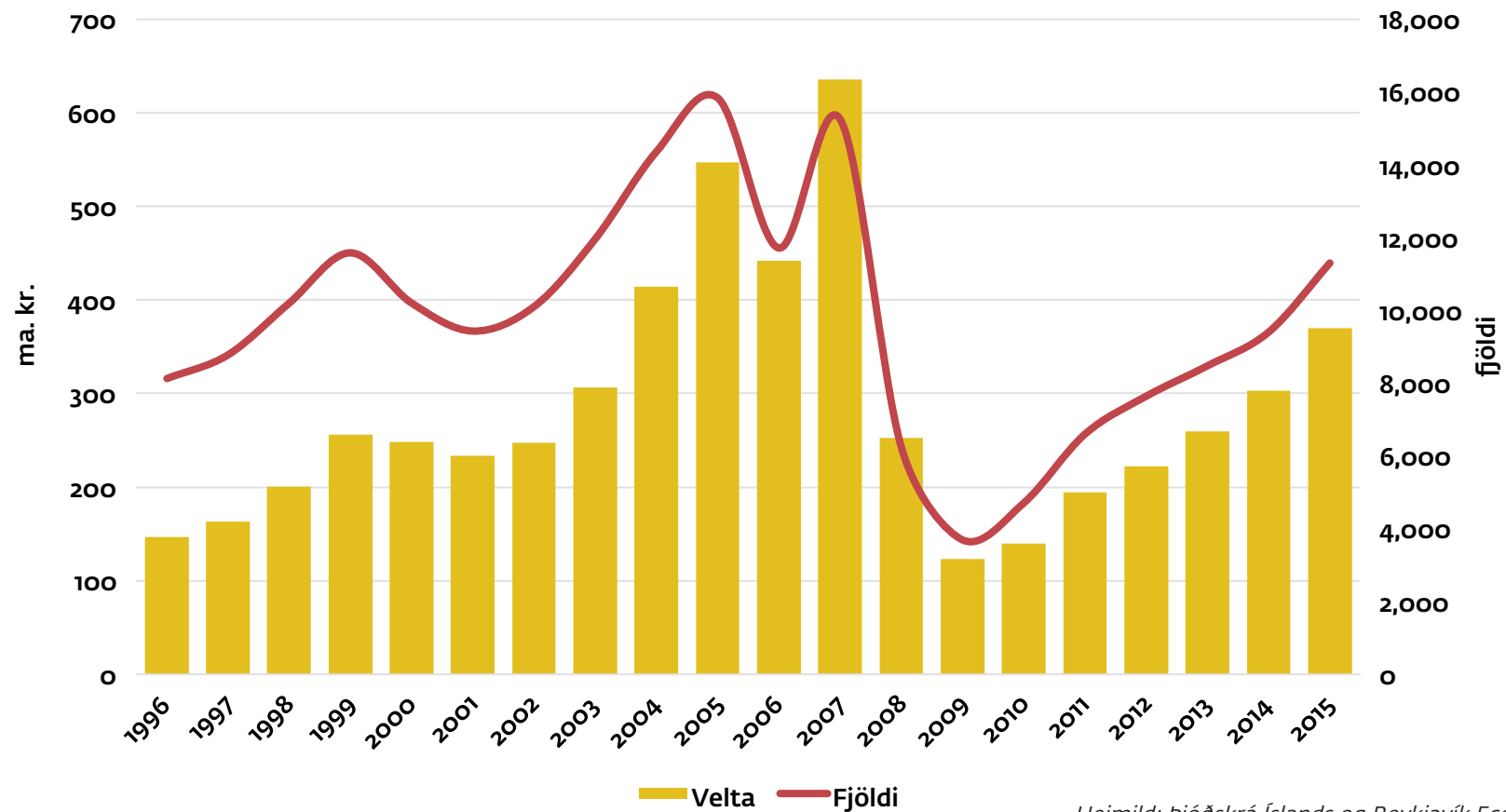
Fjöldi kaupsamninga jókst um

20%

á árinu.

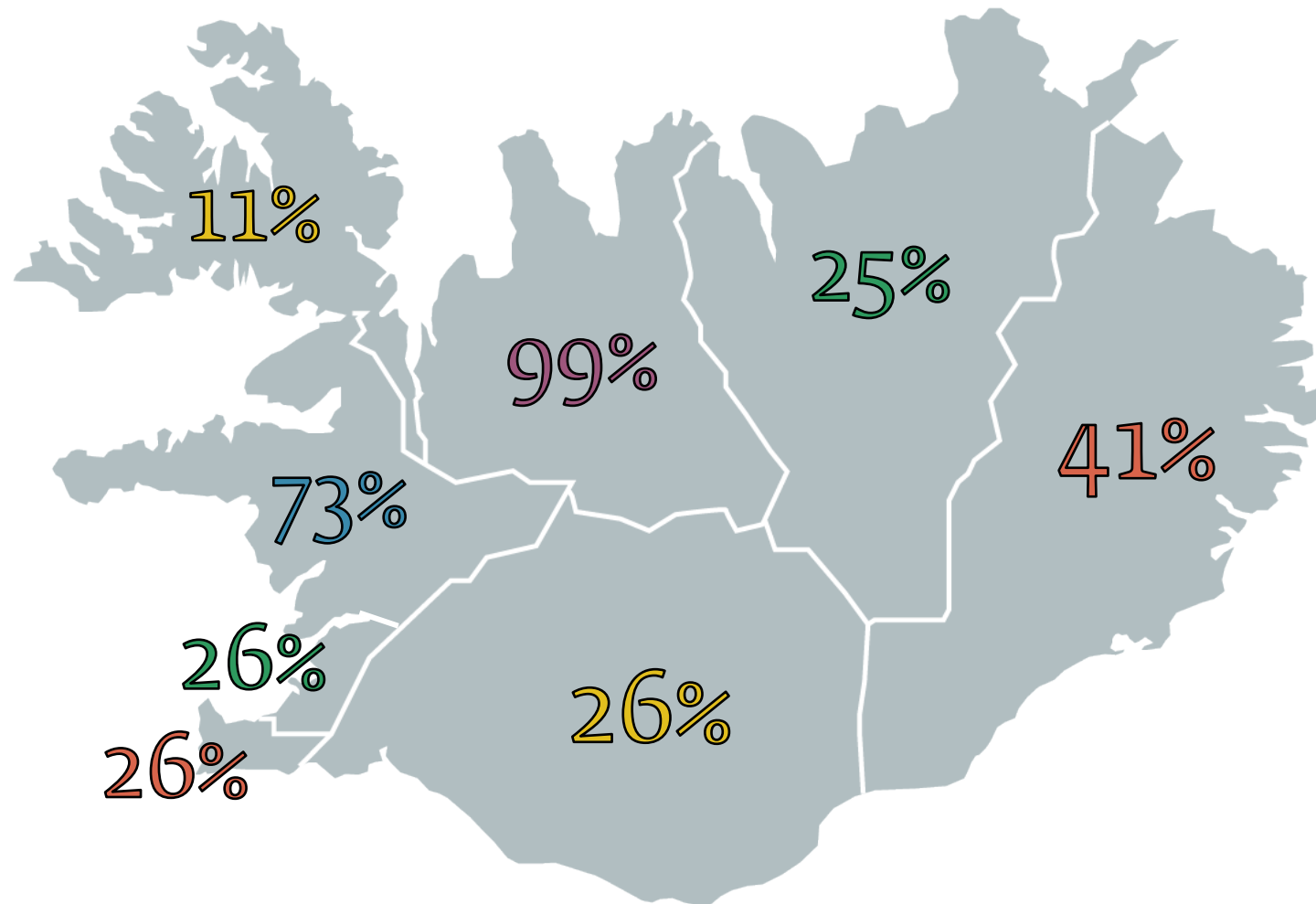
Þinglýstir kaupsamningar á Íslandi á föstu verðlagi ársins 2015

Heimild: Þjóðskrár Íslands og Reykjavík Economics ehf

Velta jókst í öllum landshlutum

Fjölbýli keypt á HBS og sérbyli utan HBS

80% allra
kaupsamninga með
fjölbýli eru á
höfuðborgarsvæðin
u

56% allra
kaupsamninga með
sérbyli eru utan
höfuðborgarsvæðisi
ns

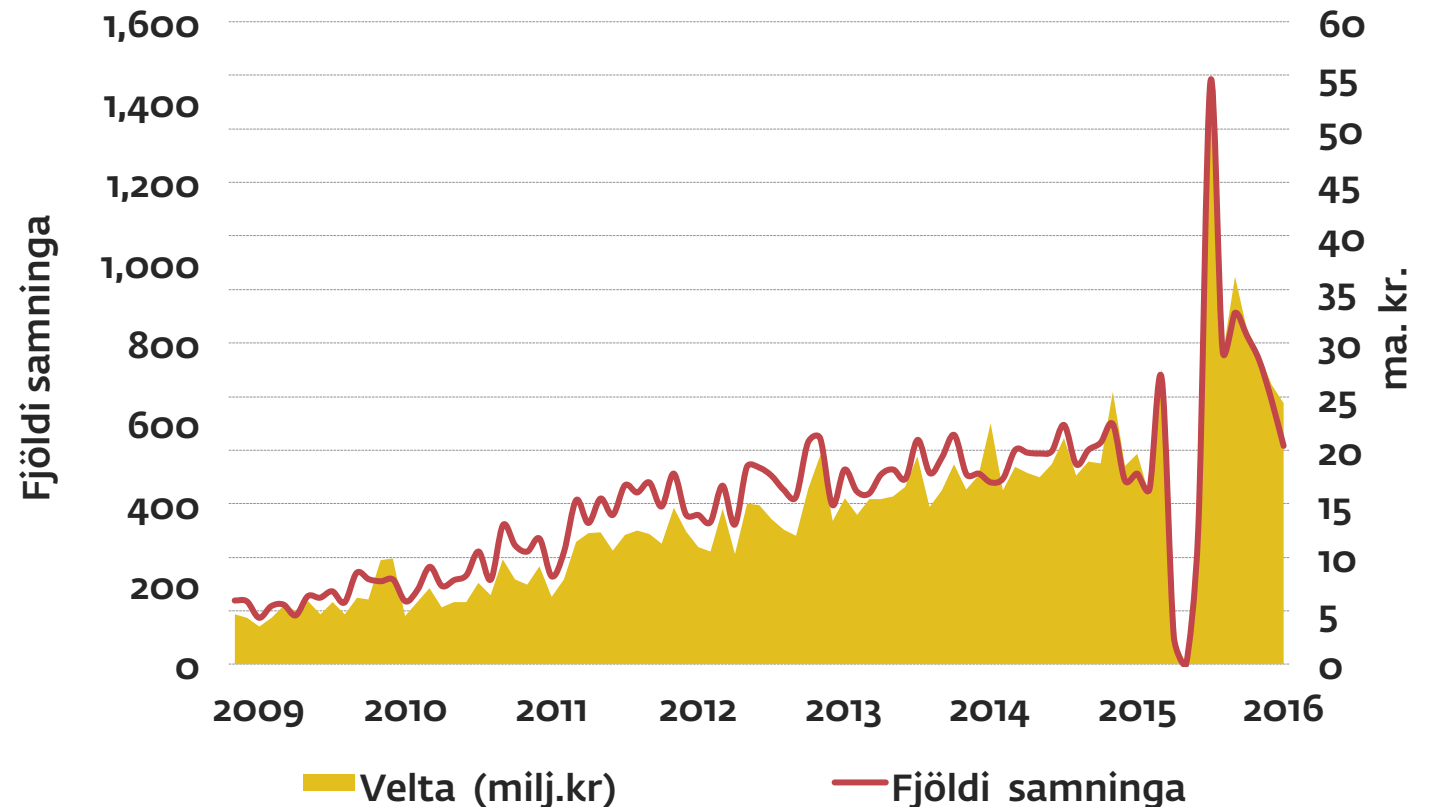

Velta með íbúðarhúsnæði á höfuðborgarsvæðinu hækkar

Velta jókst um 21% frá fyrra ári, á föstu verðlagi

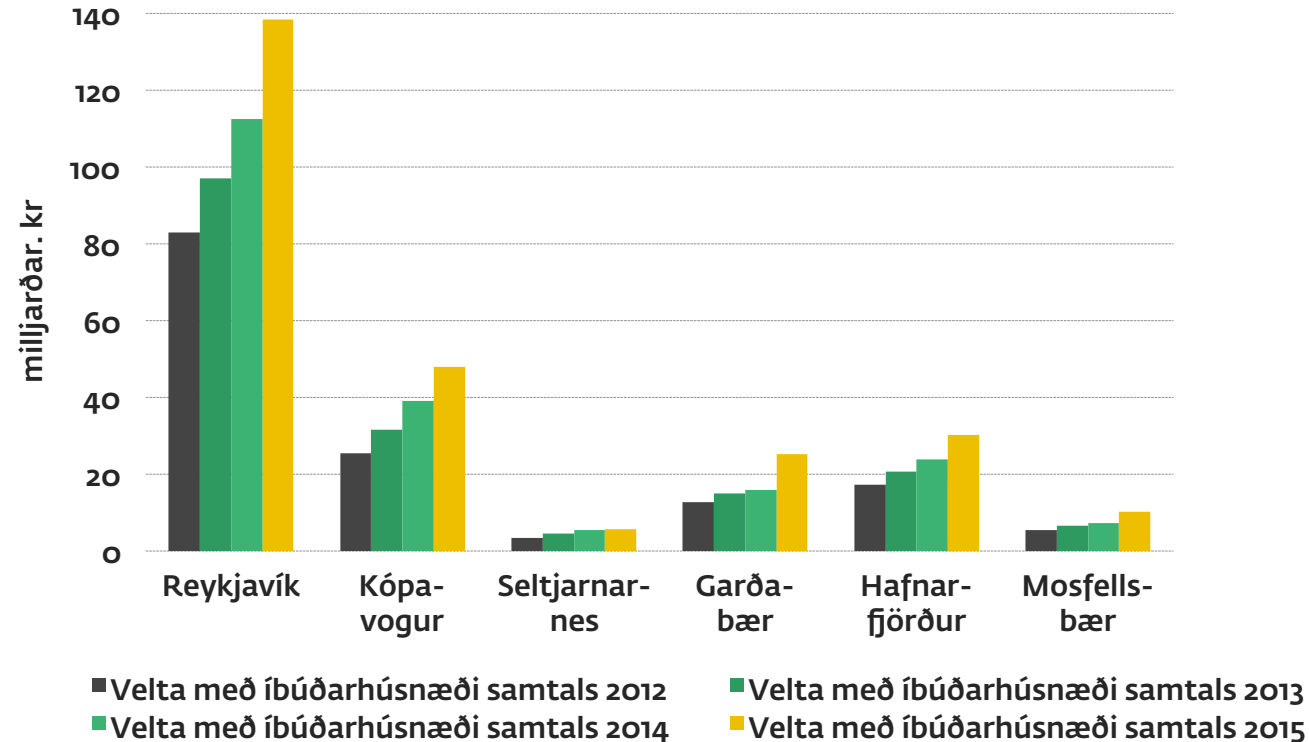
Fjöldi kaupsamninga fjölgaði um tæp 18%

Velta jókst á öllu höfuðborgarsvæðinu

Þinglýstir kaupsamningar með íbúðarhúsnæði
á höfuðborgarsvæðinu frá 2012 til 2015 á verðlagi hvers árs

Heimild: Þjóðskrá Íslands og Reykjavík Economics ehf

Á höfuðborgarsvæðinu jókst velta mest, um 58%, í

Garðabæ

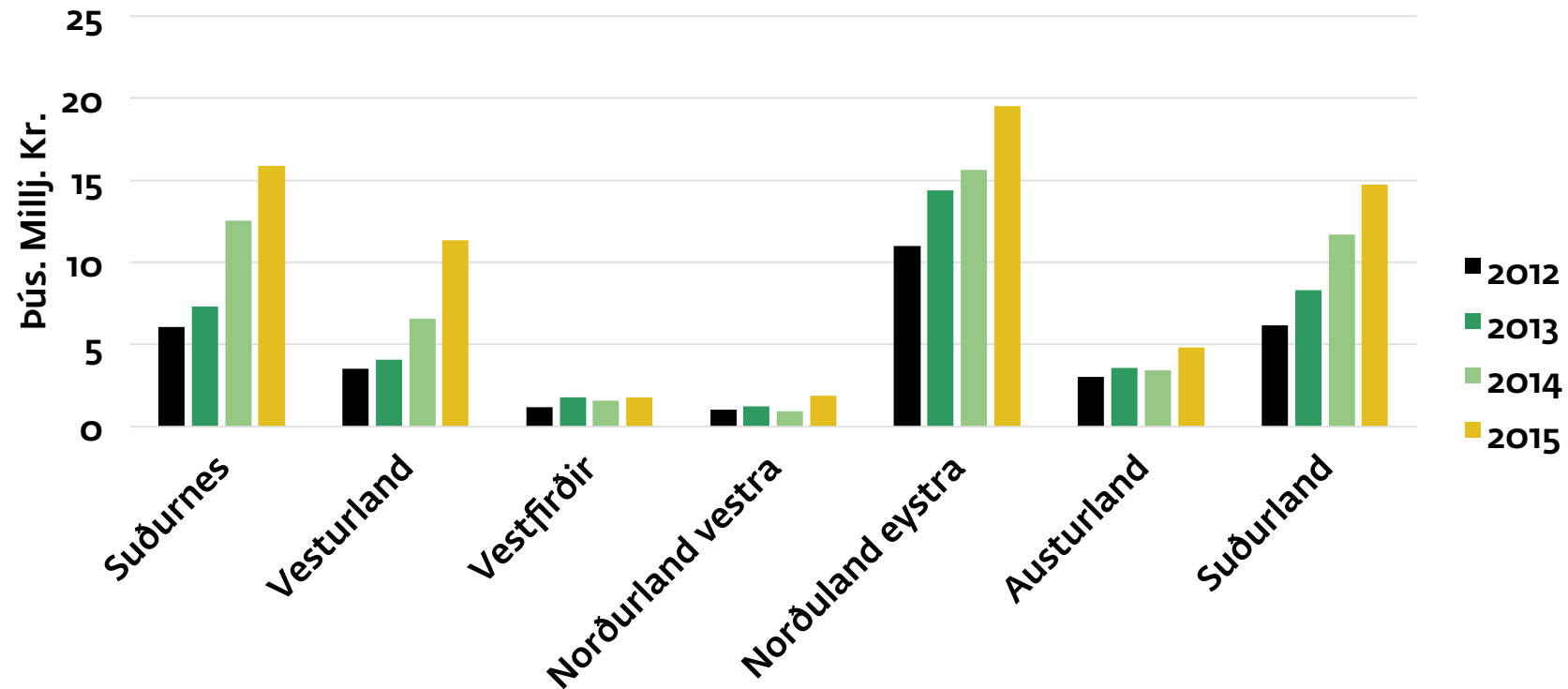

Minnsta aukning veltu, um 2%, var á

Seltjarnarne
si

Velta utan HBS

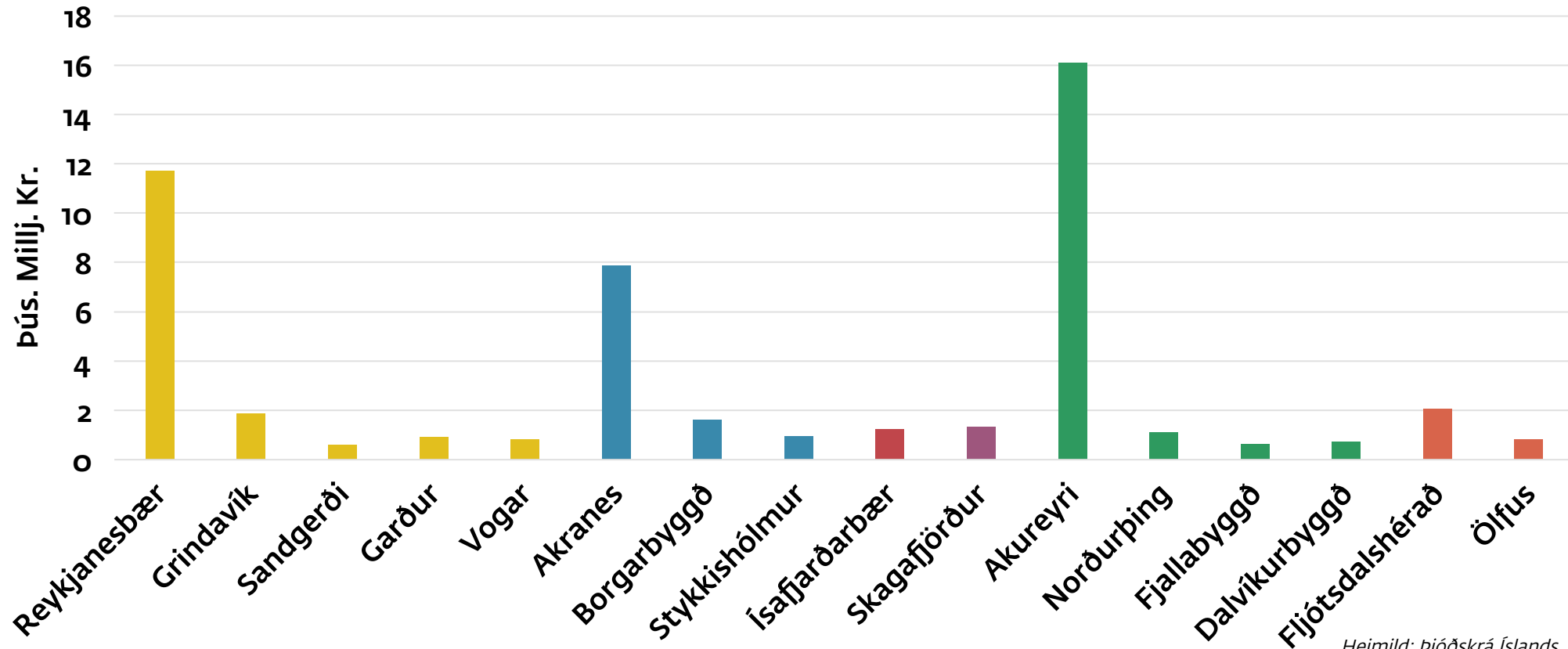
Velta þinglýstra kaupsamninga með íbúðarhúsnæði utan höfuðborgarsvæðisins frá 2012 til 2015 á verðlagi hvers árs

Velta eftir sveitarfélögumutan HBS

Velta þinglýstra kaupsamninga með íbúðarhúsnæði í sveitarfélögum utan höfuðborgarsvæðisins frá 2012 til 2015 á verðlagi hvers árs

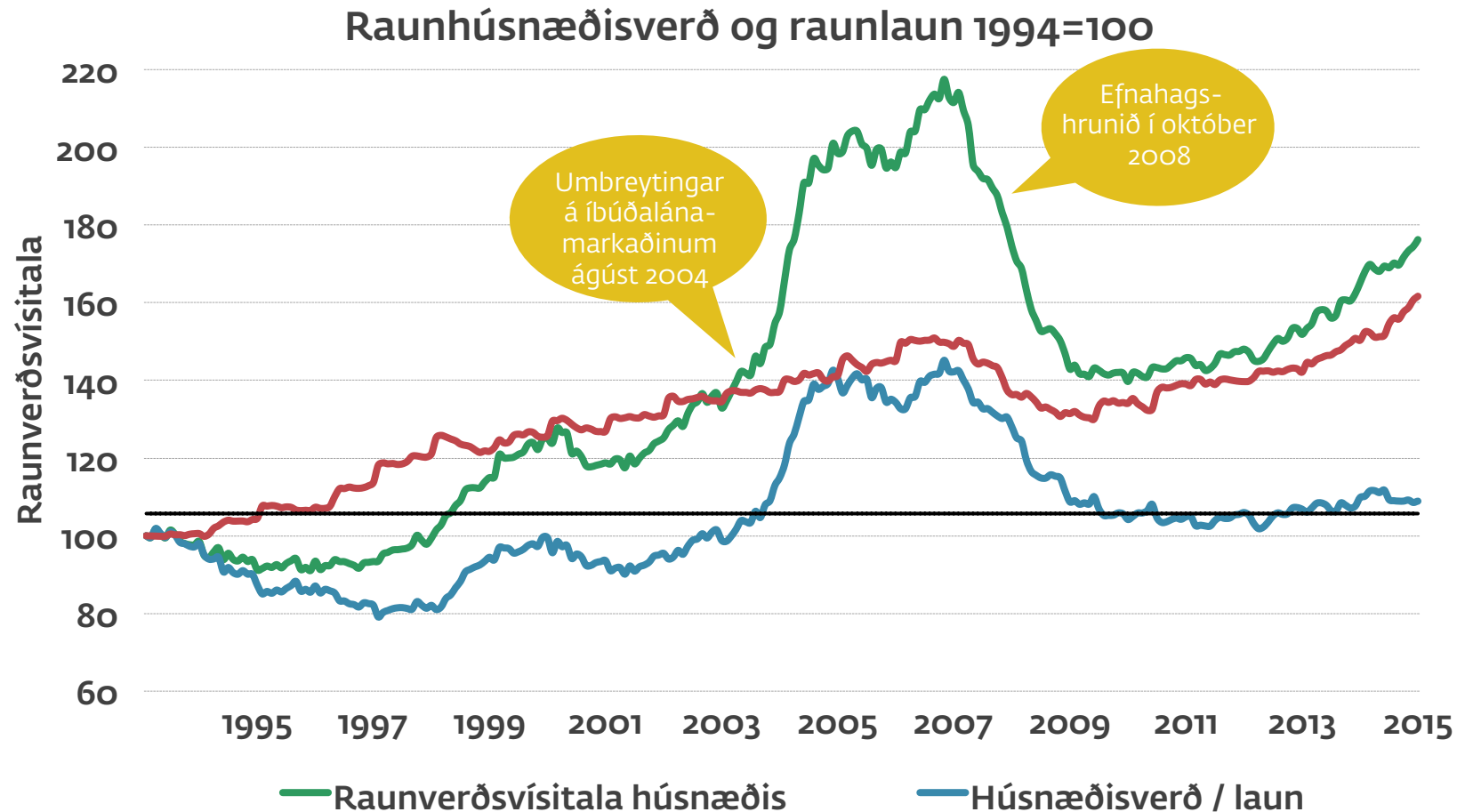
Heimild: Þjóðskrá Íslands

Raunverð-
þróun íbúða
á
höfuðborgar-
svæðinu og
raunlaun
hækka

Kaupmáttur og húsnæðisverð

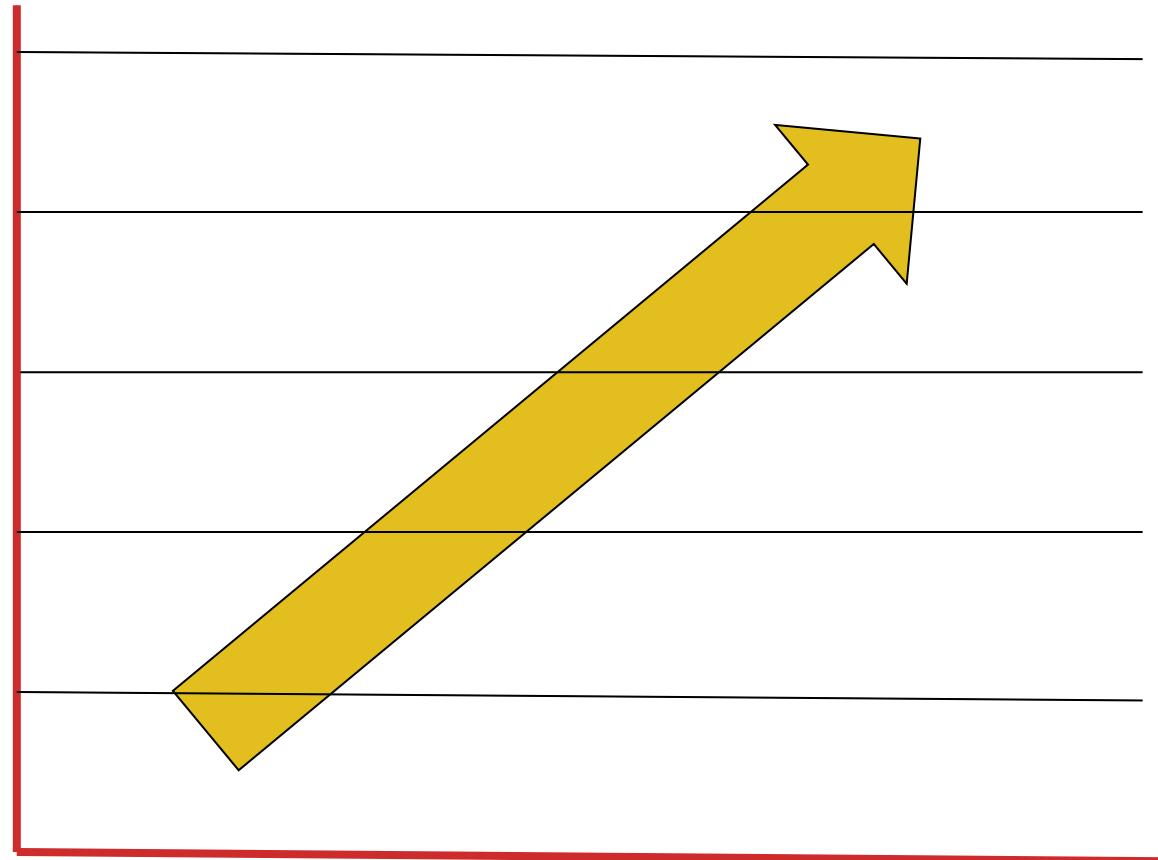

Kaupmáttur óx meira en raunhúsnæðisverð

Kaupmáttur óx um
7,6% á árinu

Raunverð íbúða á
höfuðborgarsvæðinu
hækkaði um 6,7%

Frá desember 2010
hefur raunverðið
hækkað um rúmlega
26%

Raunverðshækkunin í ár var þó lægri en á fyrra ári

Árið 2015: + 6,7%

Árið 2014: + 8,8%

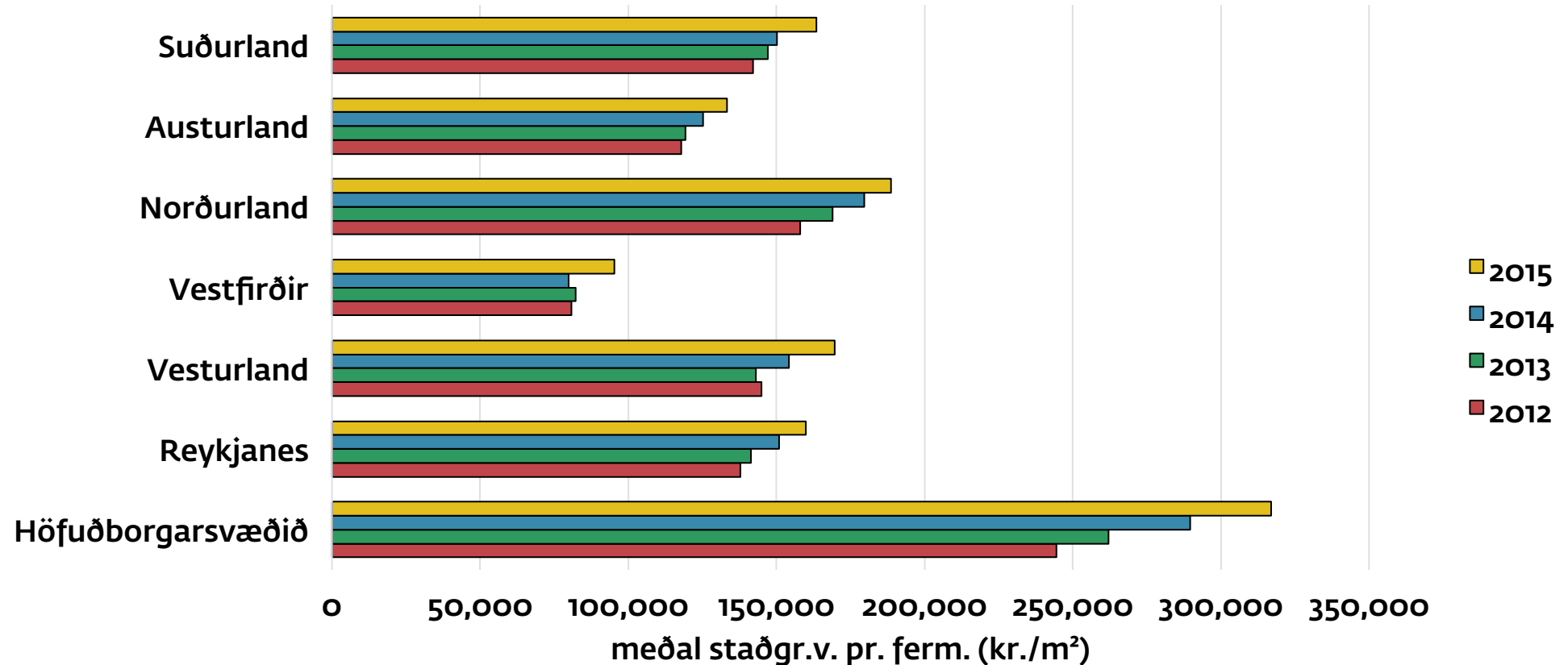
Árið 2013: + 2,6%

Árið 2012: + 1,5%

Íbúðaverð á fermetra hækkaði mest á Vestfirðum

Íbúðaverð á fermetra eftir landshlutum

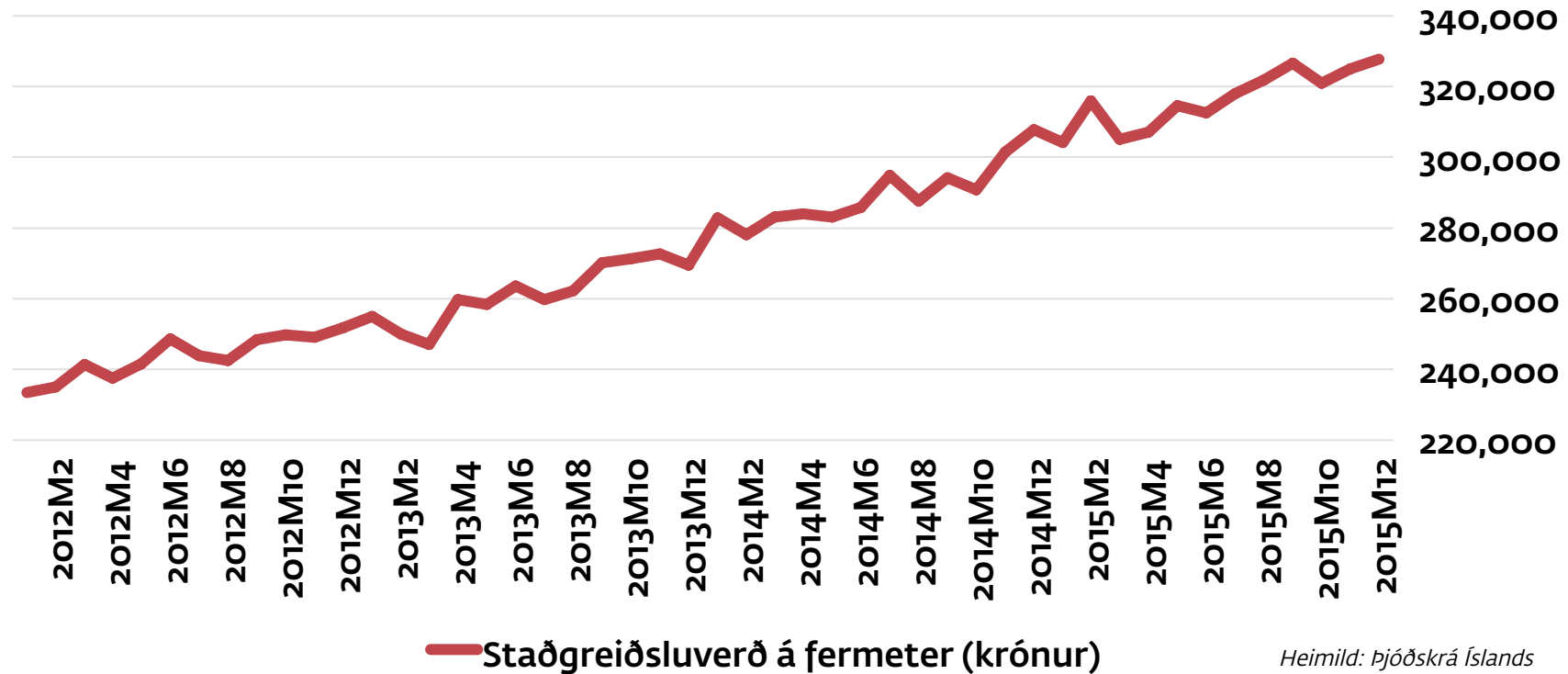

Heimild: Þjóðskrá Íslands

Þróun nafnverðs á fermetra íbúða á HBS

Íbúðaverð á fermeter á Höfuðborgarsvæðinu á mánaðargrundvelli

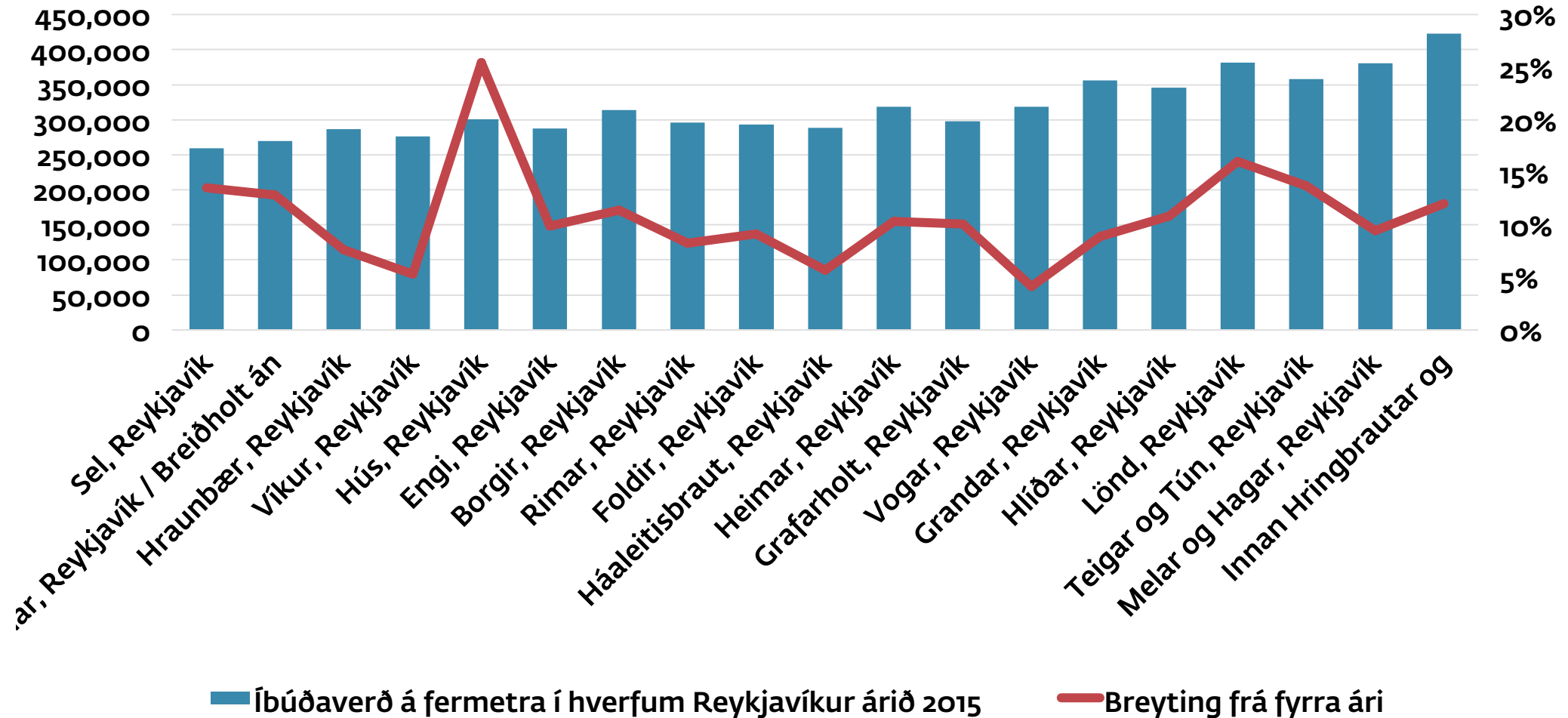

Heimild: Þjóðskrá Íslands

Verðþróun í Reykjavík

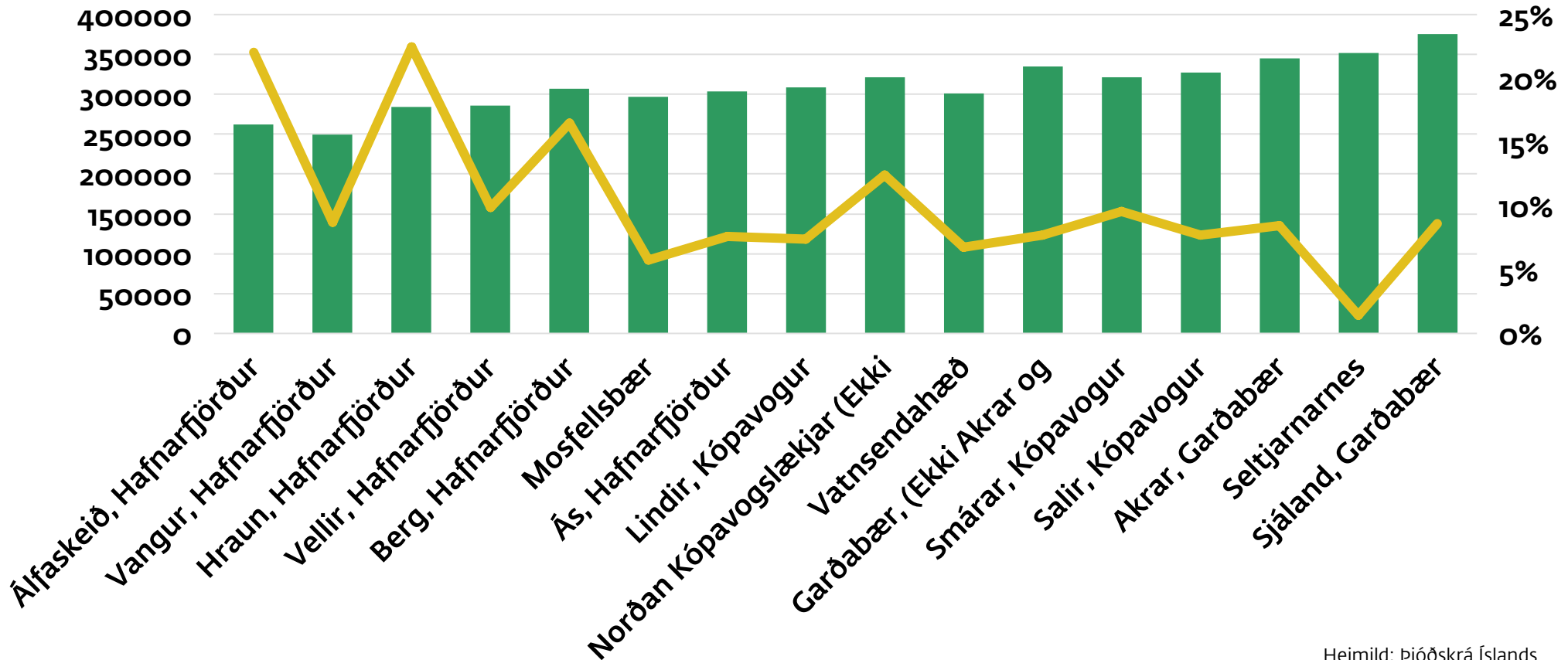
Íbúðaverð á fermetra í hverfum Reykjavíkur árið 2015

Verðþróun fyrir utan Reykjavík

Íbúðaverð á fermetra í hverfum Höfuðborgarsv. f.u. Reykjavík árið 2015

Heimild: Þjóðskrá Íslands

Lýðfræðileg þróun

Lýðfræðileg þróun

Náttúrleg eftirspurn og batnandi
staða fyrstu kaupenda

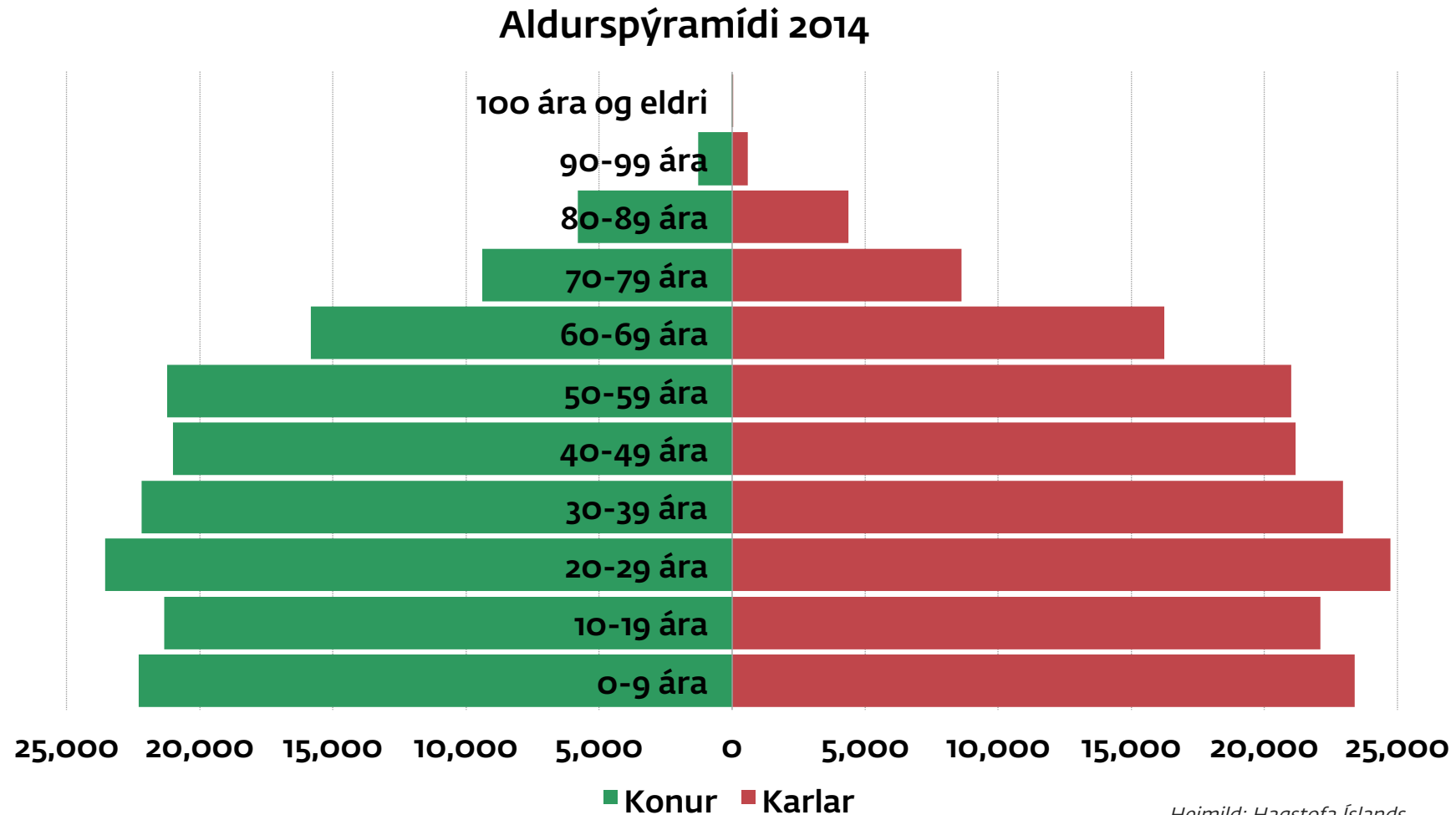

Hverjir eru
fyrstu
kaupendur?

Stærsti tíu ársbils árgangurinn er 20-29 ára

Fyrstu kaupendurnir eru 20-29 ára

- Fyrstu kaupendur að meðaltali 29 ára gamlir.
- 93% af fólki á aldrinum 18-24 voru að kaupa í fyrsta skipti.
- 55% af fólki á aldrinum 25-34 voru að kaupa í fyrsta skipti.
- 8% af fólki á aldrinum 35-44 voru að kaupa í fyrsta skipti

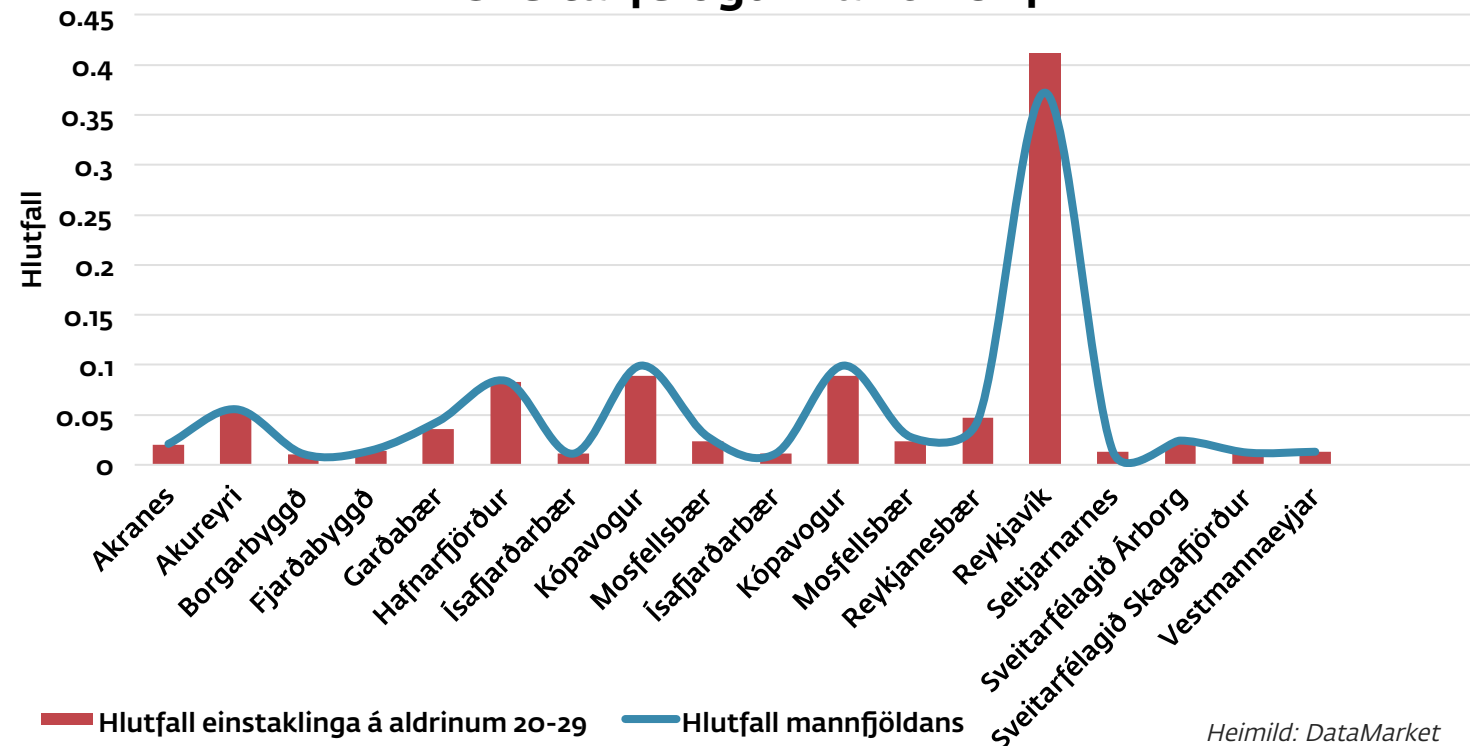
Einstaklingar á aldrinum 20-29 ára setjast í mestum mæli að í

Reykjavík

RVK er eina sveitarfélagið þar sem hlutfall 20-29 ára íbúa er hærra en hlutfall íbúa allra aldurshórn

Búseta einstaklinga 20-29 ára og allra, eftir sveitarfélögum árið 2014

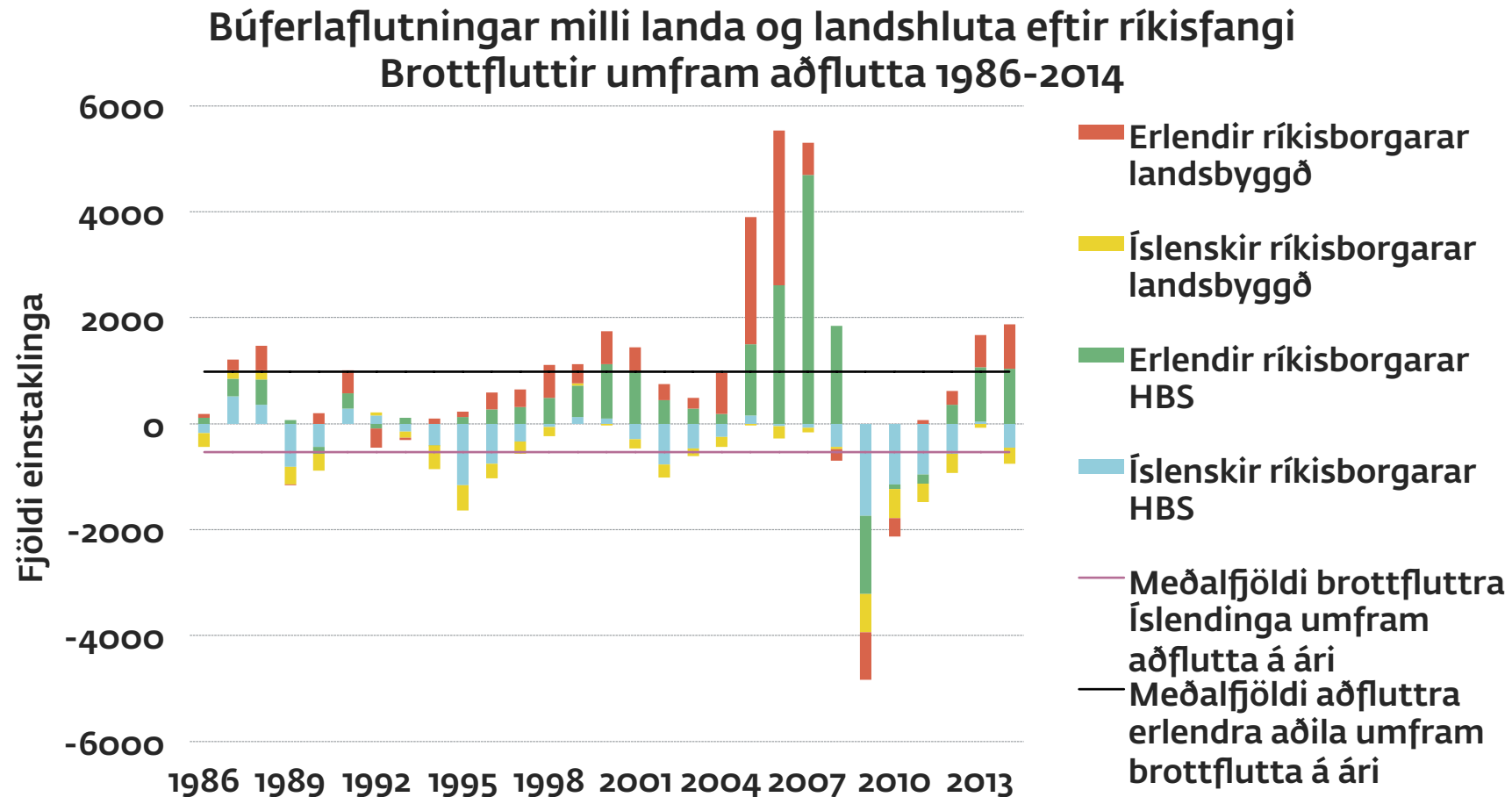
Heimild: DataMarket

Aðfluttum fjölgar

Fleiri flytja til landsins en frá því

Flestir aðfluttra setjast að á

Höfuðborgar -svæðinu

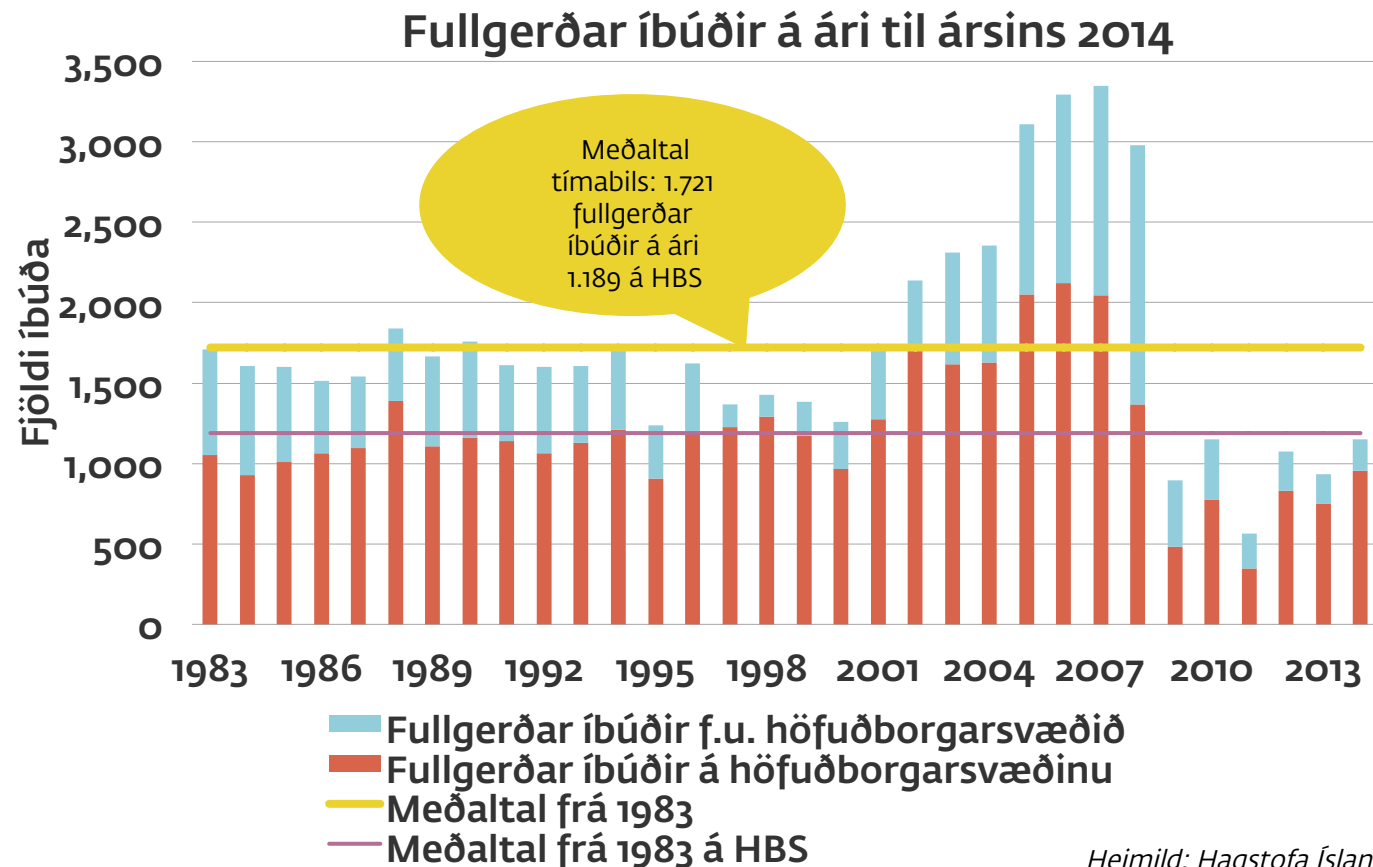
Mikilvægt að það sé nægilegt framboð sé til staðar. Fólksfjölgun og aðflutningur fólks skapar náttúrulega eftirspurn.

Hægt vaxandi framboð

Fullgerðum íbúðum fer hægt fjölgandi og hefur ekki enn náð meðaltali síðustu tugi ára.

Slík umfram eftirspurn leiðir til hækkunar á eignaverði

**Batnandi
staða fyrir
fyrstu
kaupendur**

Batnandi staða fyrir fyrstu kaupendur

Minnkand
i
atvinnuley
si

Batnandi staða fyrir fyrstu kaupendur

Minnkand
i
atvinnuley
si

Aukinn
kaupmáttur

Batnandi staða fyrir fyrstu kaupendur

Minnkand
i
atvinnuley
si

Aukinn
kaupmáttur

Vænkandi
hagur heimila

Batnandi staða fyrir fyrstu kaupendur

Minnkand
i
atvinnuley
si

Aukinn
kaupmáttur

Vænkandi
hagur heimila

Aukið svigrúm
við veitingu
fasteignaláns
til
fjármögnunar
kaupa á fyrstu
fasteign

Batnandi staða fyrir fyrstu kaupendur

Minnkand
i
atvinnuley
si

Aukinn
kaupmáttur

Vænkandi
hagur heimila

Batnandi
vaxtakjör

Aukið svigrúm
við veitingu
fasteignaláns
til
fjármögnunar
kaupa á fyrstu
fasteign

Batnandi staða fyrir fyrstu kaupendur

Minnkand
í
atvinnuley
si

Aukinn
kaupmáttur

Vænkandi
hagur heimila

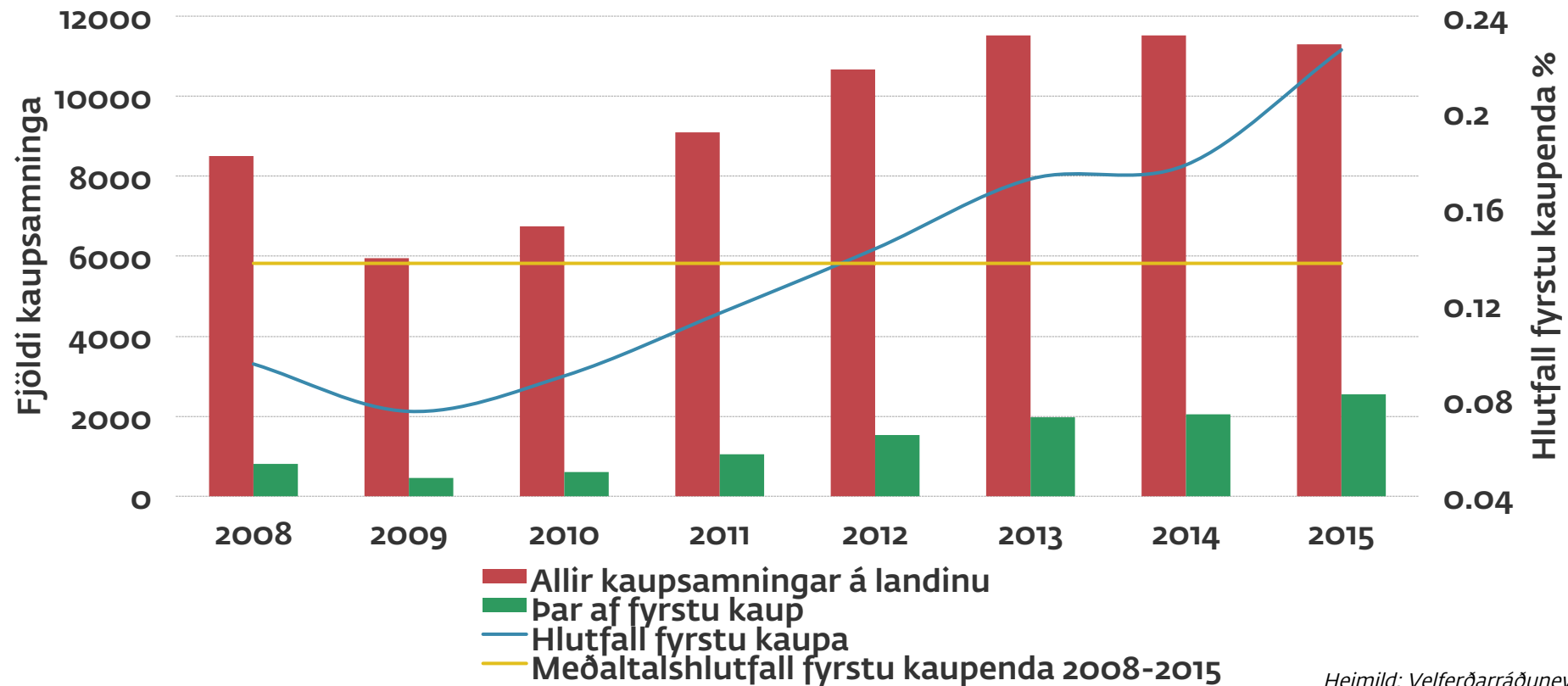
Aukið framboð
íbúða

Batnandi
vaxtakjör

Aukið svigrúm
við veitingu
fasteignaláns
til
fjármögnunar
kaupa á fyrstu
fasteign

Fyrstu kaupendur er ört vaxandi kaupendahópur

Fyrstu kaupum hefur fjölgað um

25%

á árinu.

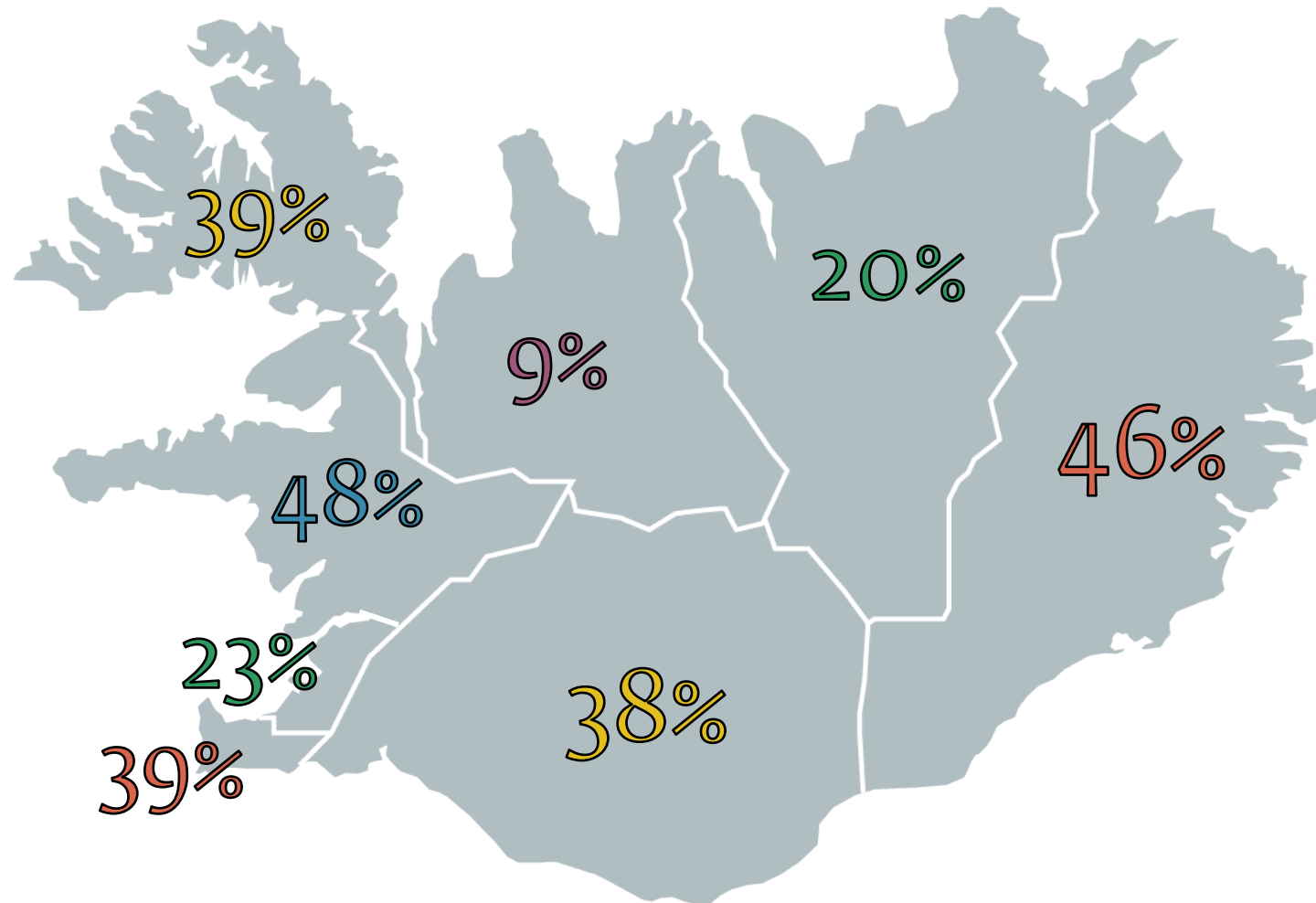
Hlutfall fyrstu kaupa var

23%

af öllum fasteignakaupum,
á árinu.

Hlutfall fyrstu kaupa eftir landshlutum

Þó enn
margir í
eiginfjár-
vanda vegna
hárrar
húsaleigu

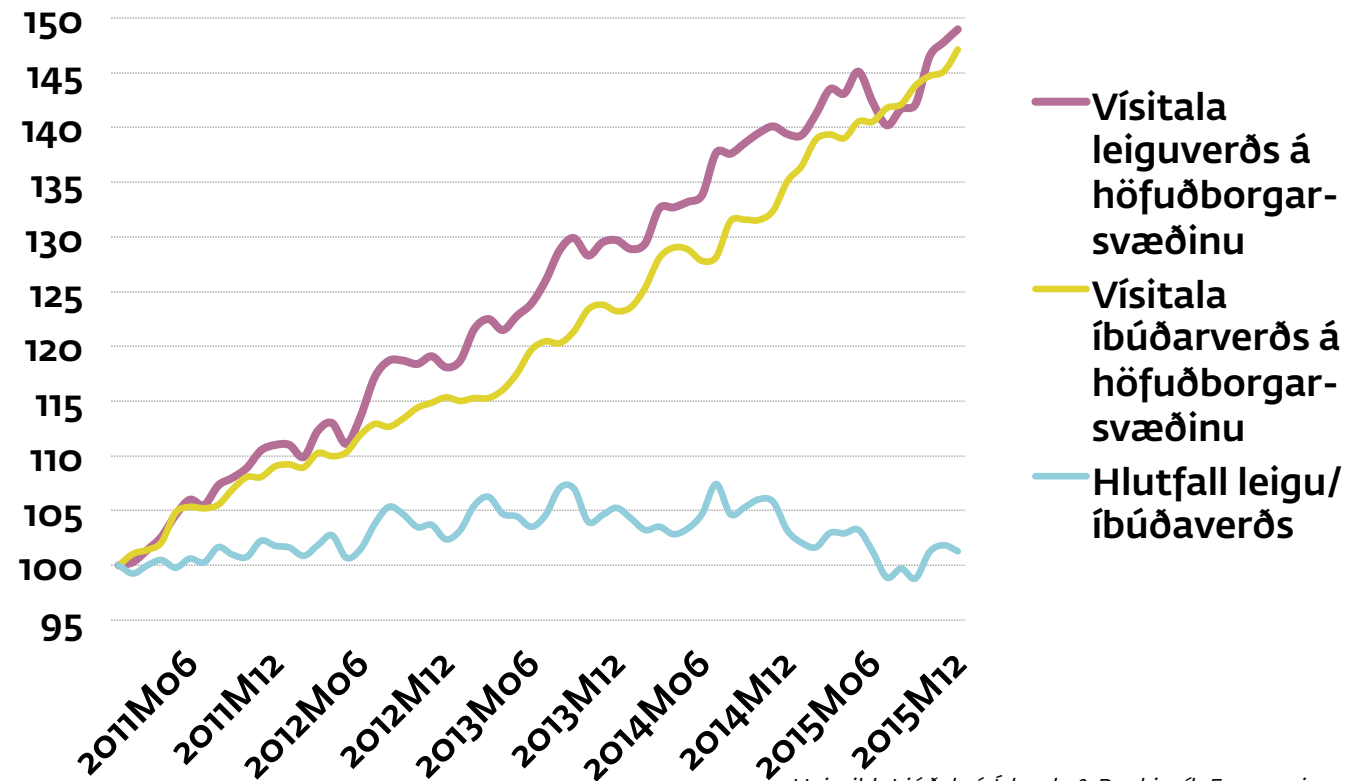

Hækkandi leiga fer samhliða hækkandi íbúðaverði

Leiguverðsvísitalan hækkaði um 6,9% að nafnvirði árið 2015, sem er minni hækkun en undanfarin tvö ár,

Vísitala íbúðarhúsnæðis hækkaði um 8,9% að nafnvirði á árinu.

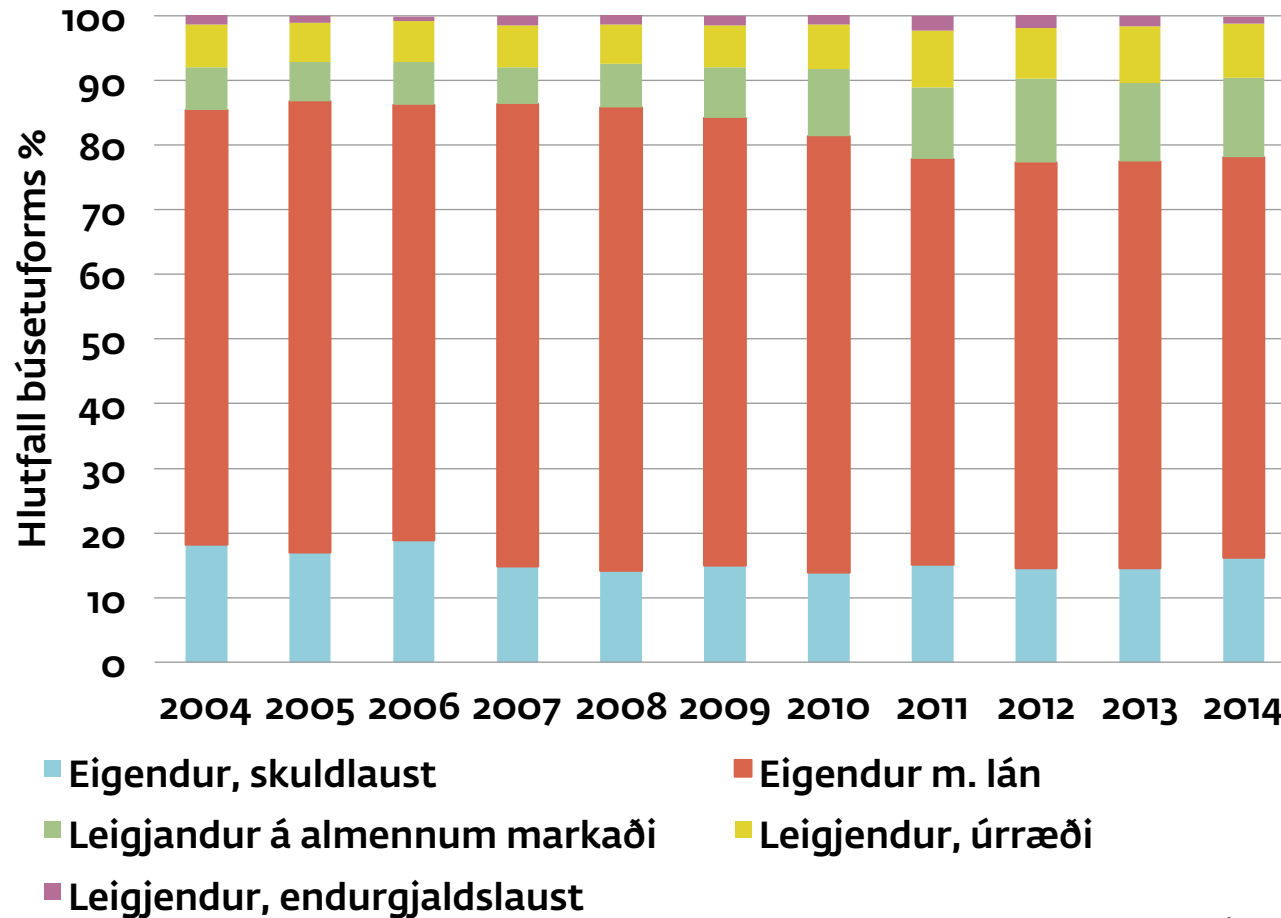
Heimild: Þjóðskrá Íslands & Reykjavík Economics

Unga kynslóð efnahagskreppunnar („Leigukynslóðin“)

Hlutfallslega margir á leigumarkaði

Heimild: Hagstofa Íslands

Miðað við stöðu á leigumarkaði er leigukynslóðin oft á tíðum að standa undir leigugreiðslum sem er ígildi

100%

íbúðarláns.

Eiga eða leigja?

Eiga eða leigja?

Kostir, gallar og þróun

Kostir og gallar

Kostir þess að kaupa

Kostir þess að kaupa

Íbúðarhúsnaði byggir upp eiginfjárstöðu

Kostir þess að kaupa

Íbúðarhúsnaði byggir upp eiginfjárstöðu

Samfélagsvitund, stöðugleiki og öryggistilfinning

Kostir þess að kaupa

Íbúðarhúsnæði byggir upp eiginfjárstöðu

Samfélagsvitund, stöðugleiki og öryggistilfinning

Frjálst að endurinnrétta húsnæði og lóð

Kostir þess að kaupa

Íbúðarhúsnæði byggir upp eiginfjárstöðu

Samfélagsvitund, stöðugleiki og öryggistilfinning

Frjálst að endurinnrétta húsnæði og lóð

Ekki háður leigusala vegna viðhalds eignar

Gallar þess að kaupa

Gallar þess að kaupa

Ábyrgur fyrir
viðaldi og
sköttum t.d.
fasteignagjöld

Gallar þess að kaupa

Ábyrgur fyrir
viðaldi og
sköttum t.d.
fasteignagjöld

Tekur á sig
vaxta- og
verðbólgu-
áhættu

Gallar þess að kaupa

Ábyrgur fyrir
viðaldi og
sköttum t.d.
fasteignagjöld

Tekur á sig
vaxta- og
verðbólgu-
áhættu

Svipting
veðþola á rétti
til eignar
vegna
vanskila

Gallar þess að kaupa

Ábyrgur fyrir
viðaldi og
sköttum t.d.
fasteignagjöld

Tekur á sig
vaxta- og
verðbólgu-
áhættu

Svipting
veðþola á rétti
til eignar
vegna
vanskila

Minni
sveigjanleiki en
við leigu

Ábyrgð og eigin fjár vöxtur vs. frelsi og sveigjanleiki

Íbúðarhúsnæði byggir upp eigin fjárstöðu

Samfélagsvitund, stöðugleiki og öryggistilfinning

Frjálst að endurinnrétta húsnæði og lóð

Ekki háður leigusala vegna viðhalds eignar

Ábyrgur fyrir viðaldi og sköttum t.d. fasteignagjöld

Tekur á sig vaxta- og verðbólguáhættu

Svipting veðþola á rétti til eignar vegna vanskila

Minni sveigjanleiki en við leigu

Kostir þess að leigja

Kostir þess að leigja

Lítið eða
engin
ábyrgð á
viðhaldi

Kostir þess að leigja

Kostir þess að leigja

Lítið eða
engin
ábyrgð á
viðhaldi

Auðveldara
að flytja

Húsaleigu
-bætur

Kostir þess að leigja

Gallar þess að leigja

Gallar þess að leigja

Engar
vaxtabætu
r eða
skattlegt
hagræði

Gallar þess að leigja

Gallar þess að leigja

Engar
vaxtabætu
r eða
skattlegt
hagræði

Ekkert eigið fé
byggt upp

Lítill eða
engin
áhrif á
hækkun
leigu

Gallar þess að leigja

Frelsi vs. öryggi

Lítið eða engin ábyrgð á viðhaldi

Auðveldara að flytja

Húsaleigu-bætur

Getur valið gagnsærri sparnaðarform

Engar vaxtabætur eða skattlegt hagræði

Ekkert eigið fé byggt upp

Lítill eða engin áhrif á hækkun leigu

Möguleiki á að vera borin(n) út

Leigu- markaðurinn á Íslandi

80%

landsmanna búa í eigin
húsnæði.

Frábrugðið því sem tíðkast víða í Evrópu

Aðeins tæplega helmingur Dana og 20% Þjóðverja búa í sínu eigin húsnæði.

Einungis á Spáni, Írlandi, Grikklandi og í Noregi er eignarhald á íbúðarhúsnæði um 80%.

**Breytt
hugarfar
gagnvart
leigu?**

Lánakjör íbúðakaupenda

Lánakjör íbúðakaupenda

Aukið svigrúm, batnandi vaxtakjör
og lántaka einstaklinga

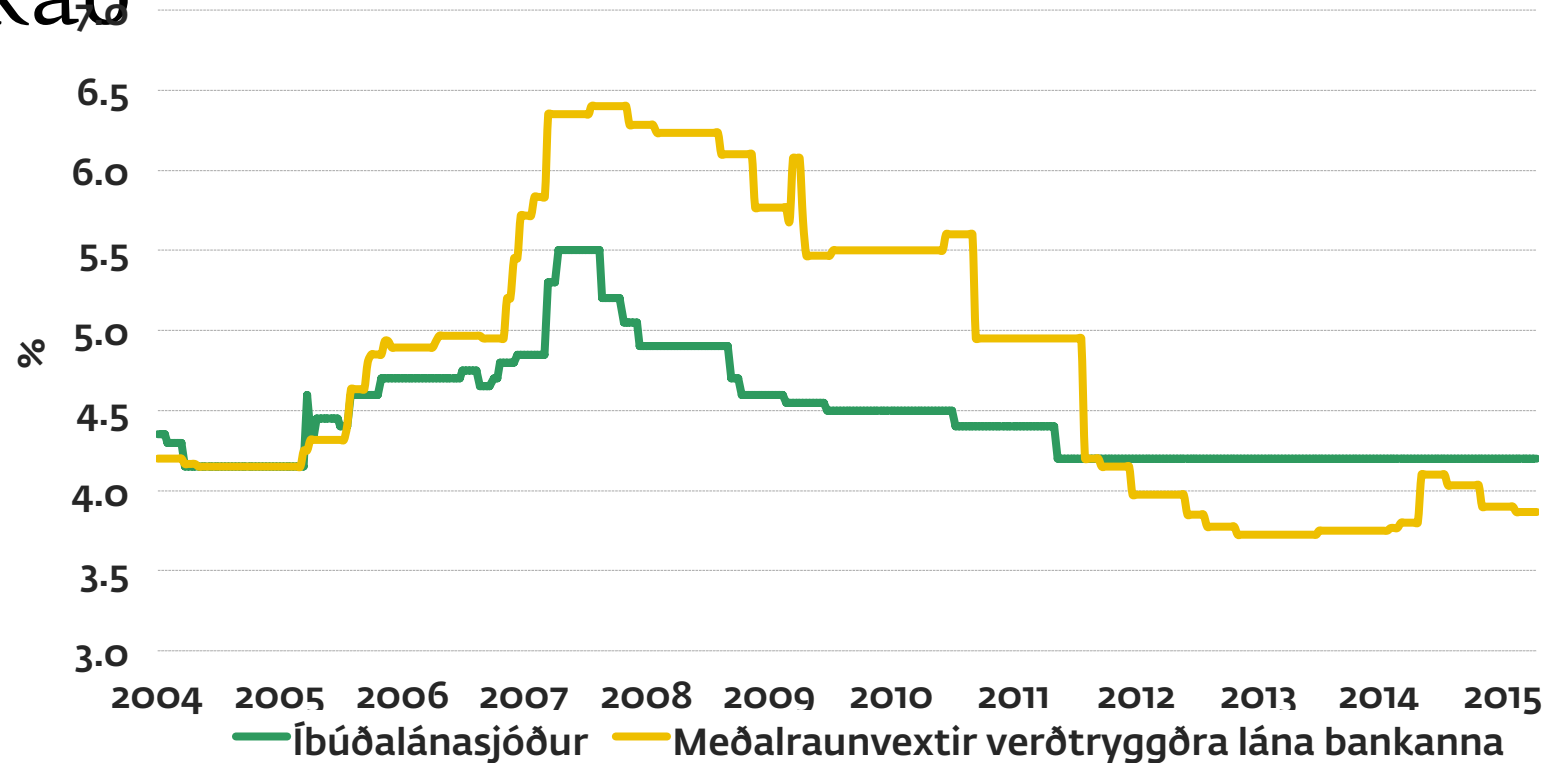

Aukið svigrúm við veitingu fasteignaláns til fjármögnunar kaupa á fyrstu eign

- Lánsfjárlutfall íbúðalána almennt um 80% af markaðsvirði fasteignar.
- Fyrstu kaupendur njóta ýmissa viðbótarkjara hjá innlánastofnunum:
 - Afsláttur af lántökugjöldum.
 - Geta fengið allt að 90% lán að ákveðinni hámarksfjárhæð.
 - Fyrstu kaupendur geta einnig nýtt sér skattfrjálsa ráðstöfun séreignarsparnaðs til kaupa á íbúð.

Verðtryggðir húsnæðislánavextir Íbúðalánasjóðs (fastir) og bankanna hafa lækkað

Heimild: Seðlabanki Íslands og Reykjavík Economics

En núverandi vaxtakjör á Íslandi
endurspeglast af þeirri staðreynd að
hagkerfið er í viðjum fjármagnshafta

En núverandi vaxtakjör á Íslandi
endurspeglast af þeirri staðreynd að
hagkerfið er í viðjum fjármagnshafa

Halda verðbólgu lágrí

En núverandi vaxtakjör á Íslandi endurspeglast af þeirri staðreynd að hagkerfið er í viðjum fjármagnshafta

Halda verðbólgu lágrí

Almennir
útlánavextir SÍ
stöðugir

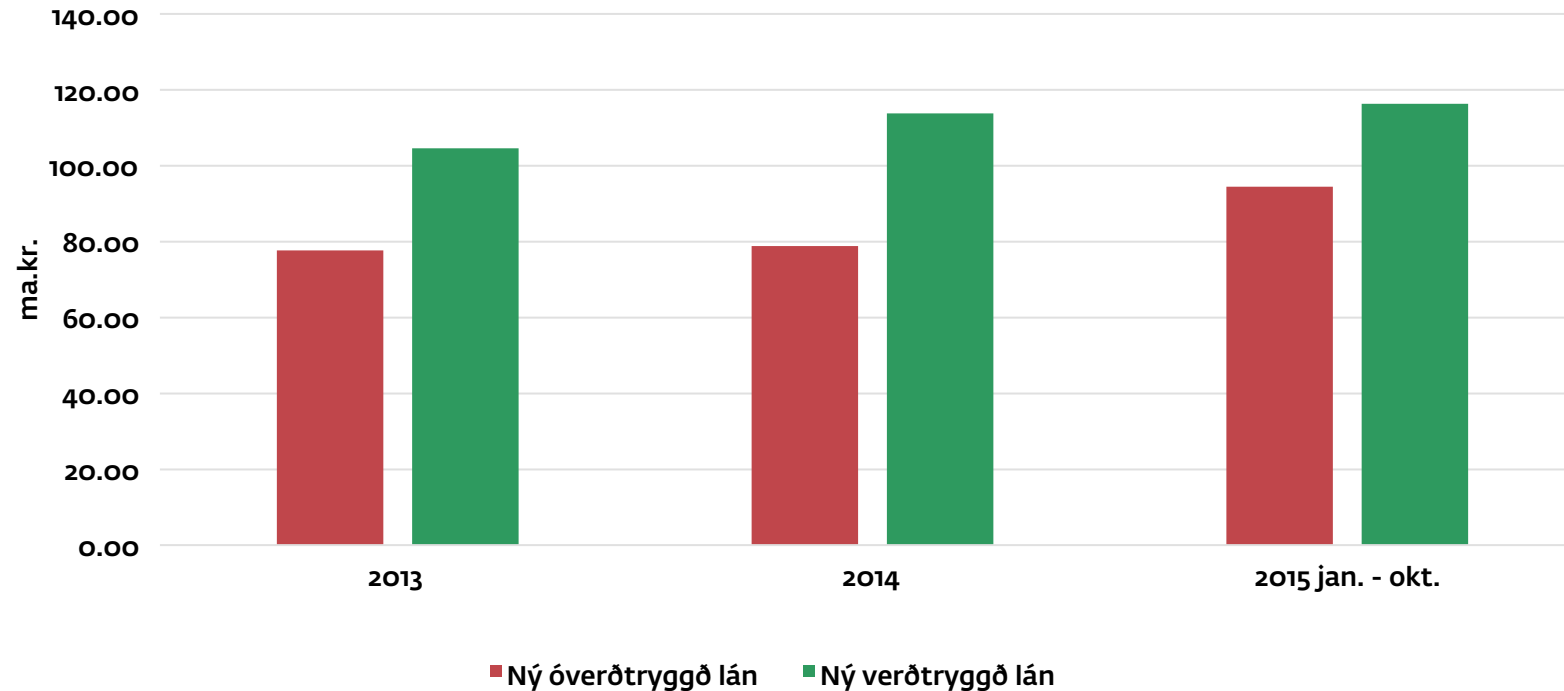
Lántaka landsmanna

Verðtryggð lán eru algengari. Er erfiðara að standast greiðslumat?

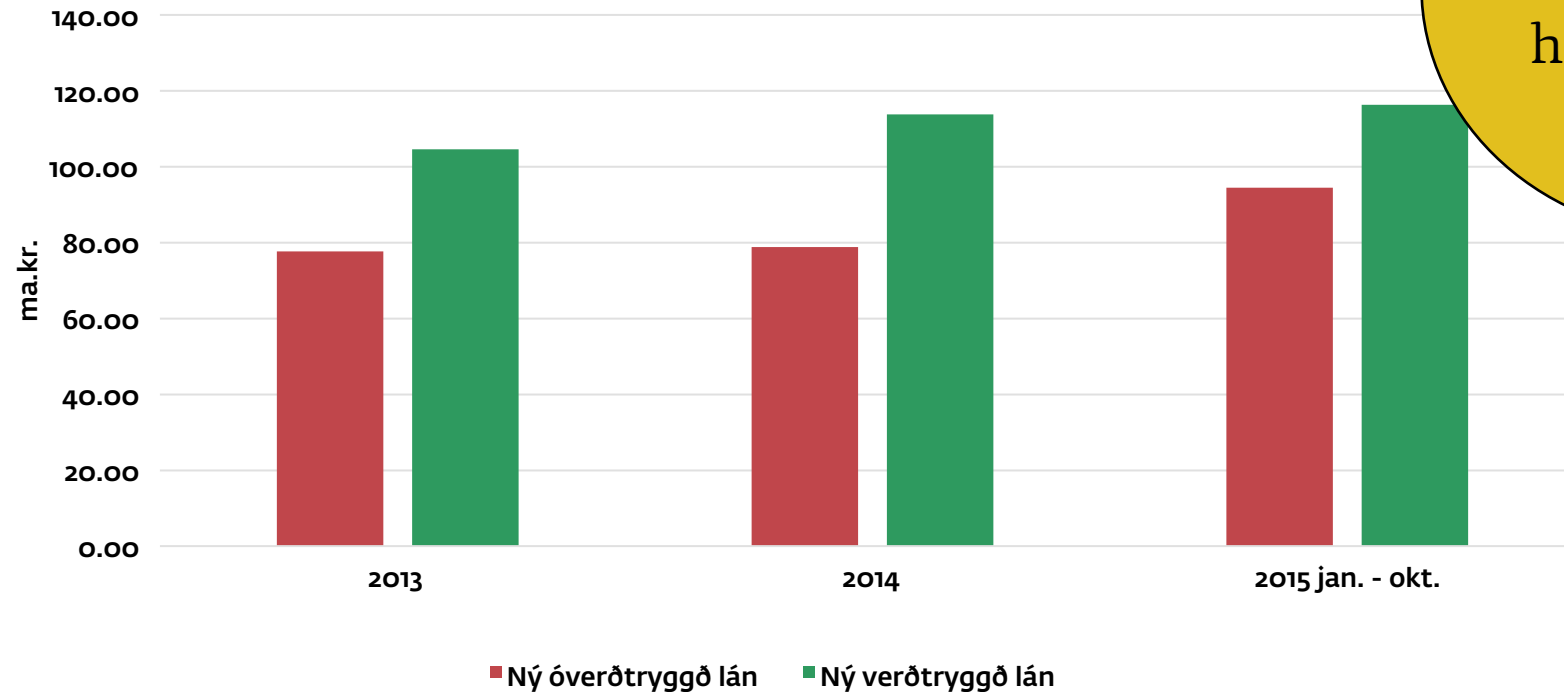
Ný útlán innlánsstofnana til heimila

Verðtryggð lán eru algengari. Er erfiðara að standast greiðslumat?

Ný útlán innlánsstofnana til heimila

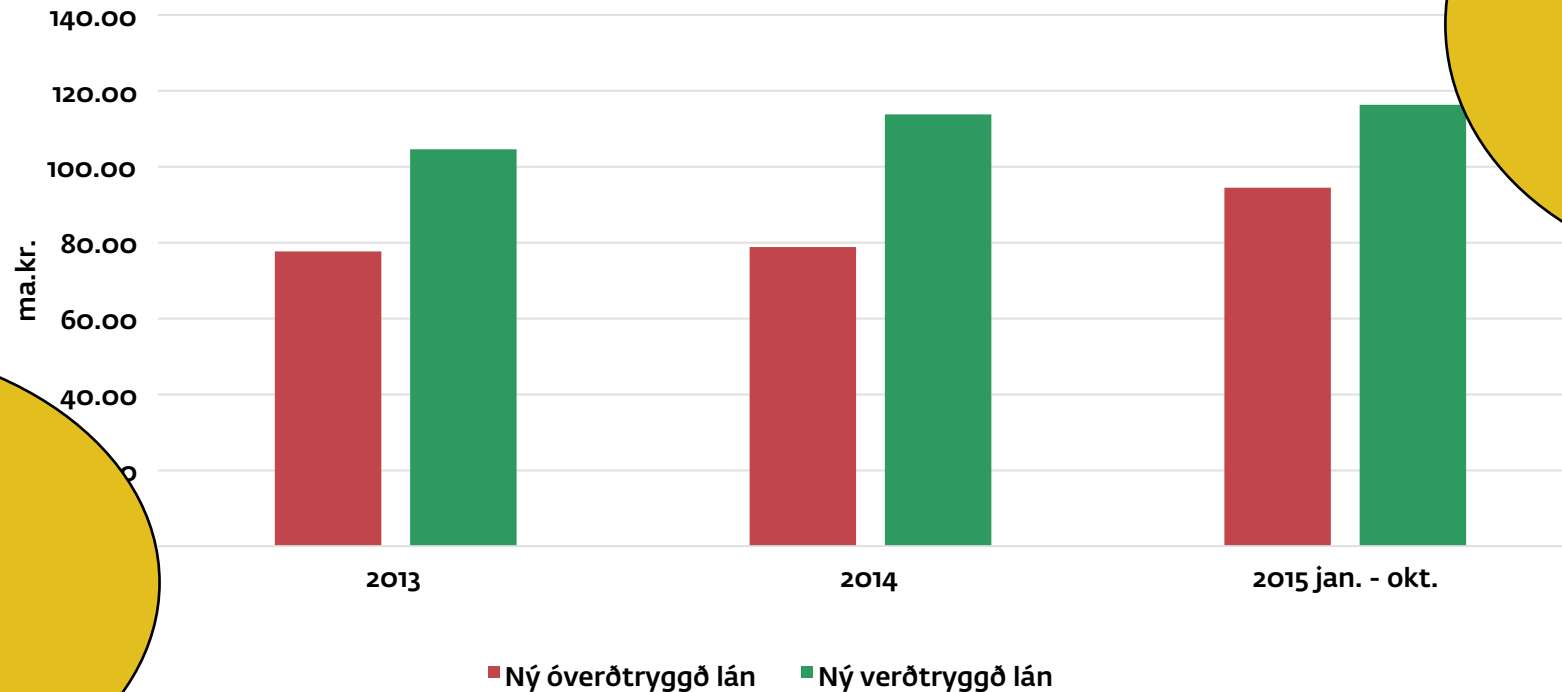

Óverðtryggðir
vextir hafa
hækkað mikið

Verðtryggð lán eru algengari. Er erfiðara að standast greiðslumat?

Ný útlán innlánsstofnana til heimila

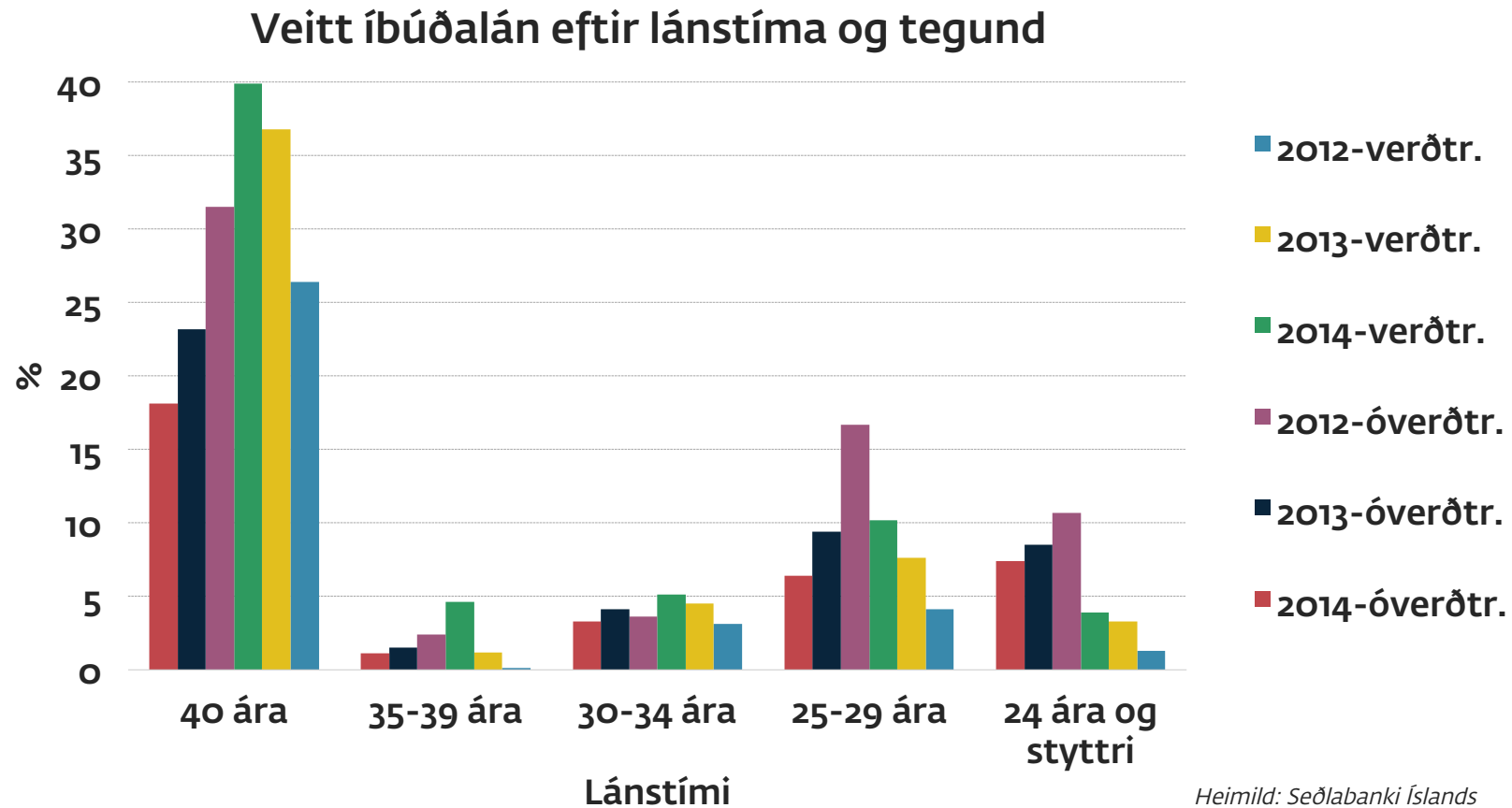

Auðveldara að standast greiðslumat

Óverðtryggðir vextir hafa hækkað mikið

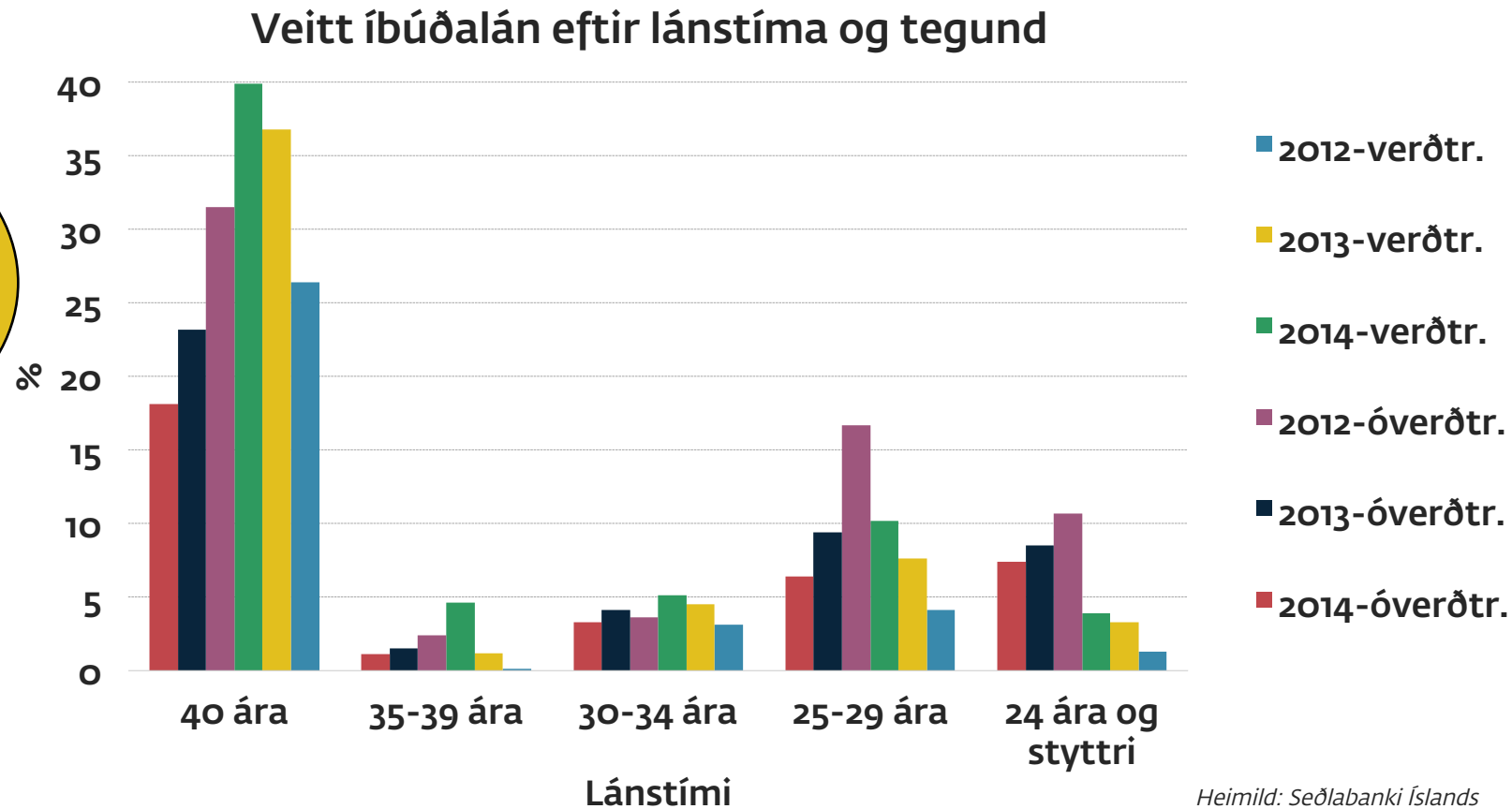

40 ára lán aukast enn í vinsældum

40 ára lán aukast enn í vinsældum

Lægri greiðslu-
byrði

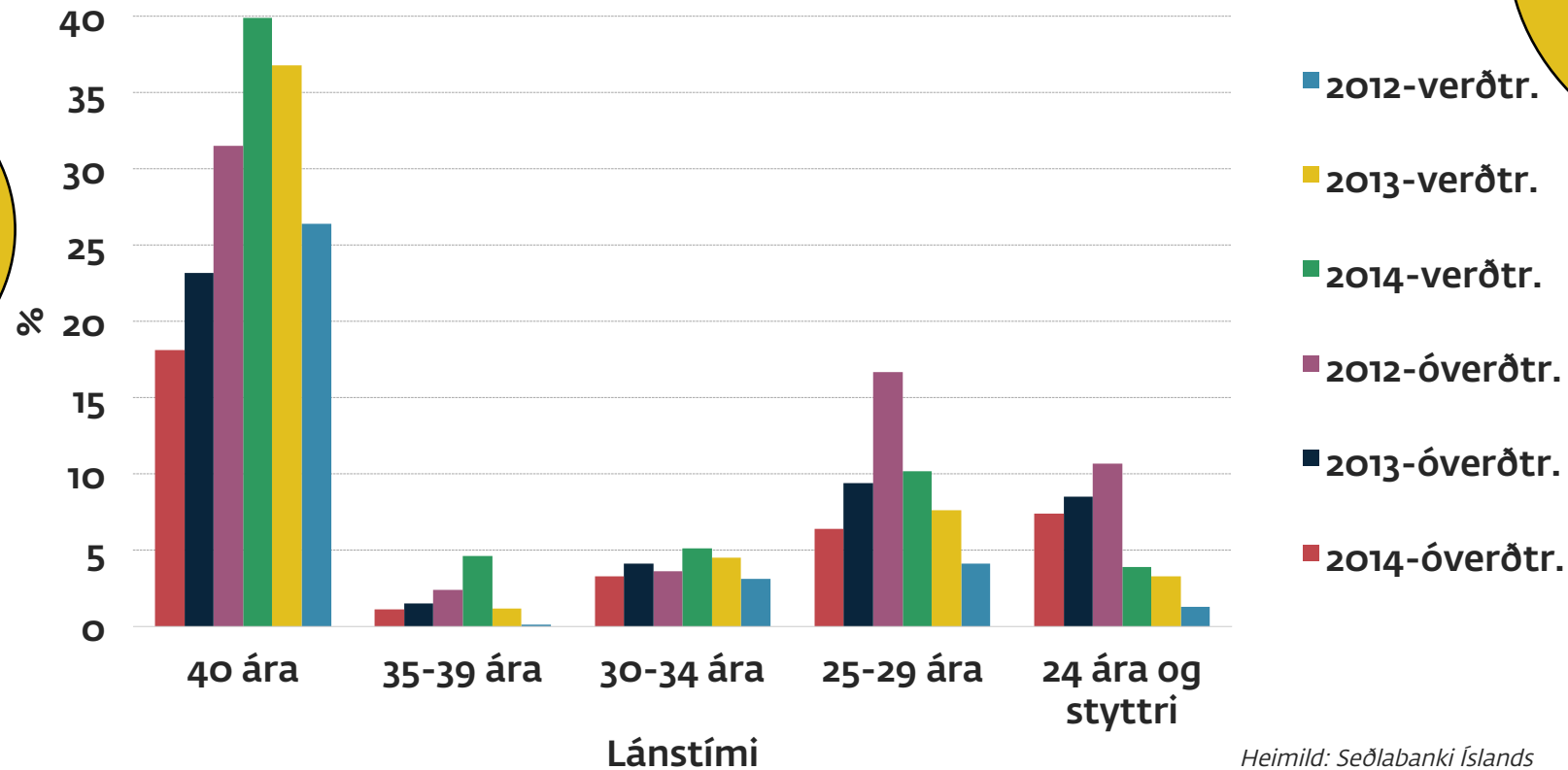

40 ára lán aukast enn í vinsældum

Lægri
greiðslubyrði

Veitt íbúðalán eftir lánstíma og tegund

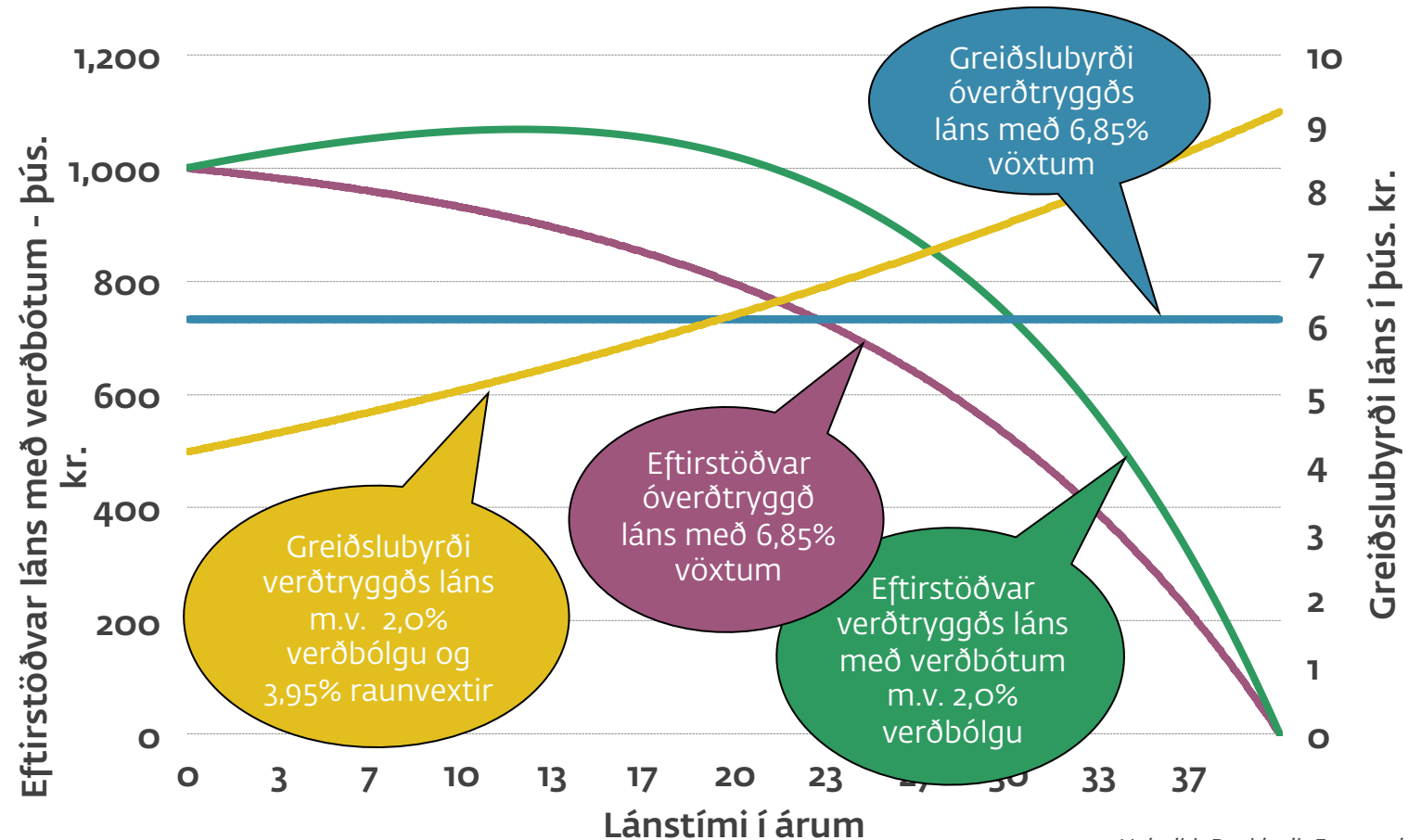
Auðveldara að
standast
greiðslumat

Samanburður á tveimur 40 ára lánum

Lán 1: verðtryggt jafngreiðslulán með 3,95% vöxtum og 2,0% verðbólgu

Lán 2: óverðtryggt jafngreiðslulán með 6,85% föstum vöxtum

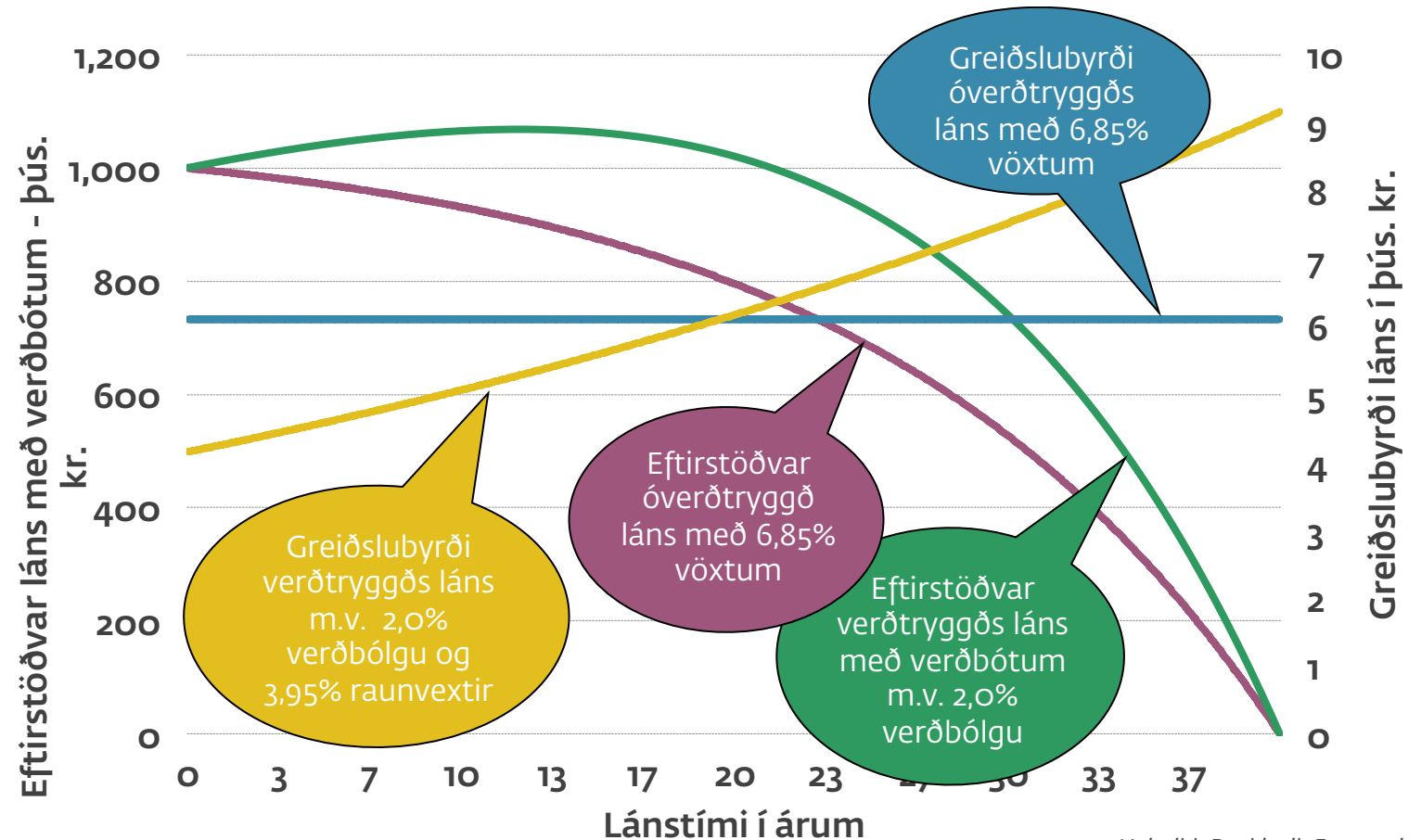

Samanburður á tveimur 40 ára lánum

Verðtryggt lán til langs tíma hægir á eignamyndun

Óverðtryggt lán hefur þunga greiðslubirgði í upphafi tímabils

Heimild: Reykjavík Economics

Frekari upplýsingar á
vefsvæði íbúðalánasjóðs
www.ils.is

Íbúðalána
sjóður

Alþjóðleg efnahagsmál – blikur á lofti

INTELLICON ehf.

Dr. Gunnar Haraldsson

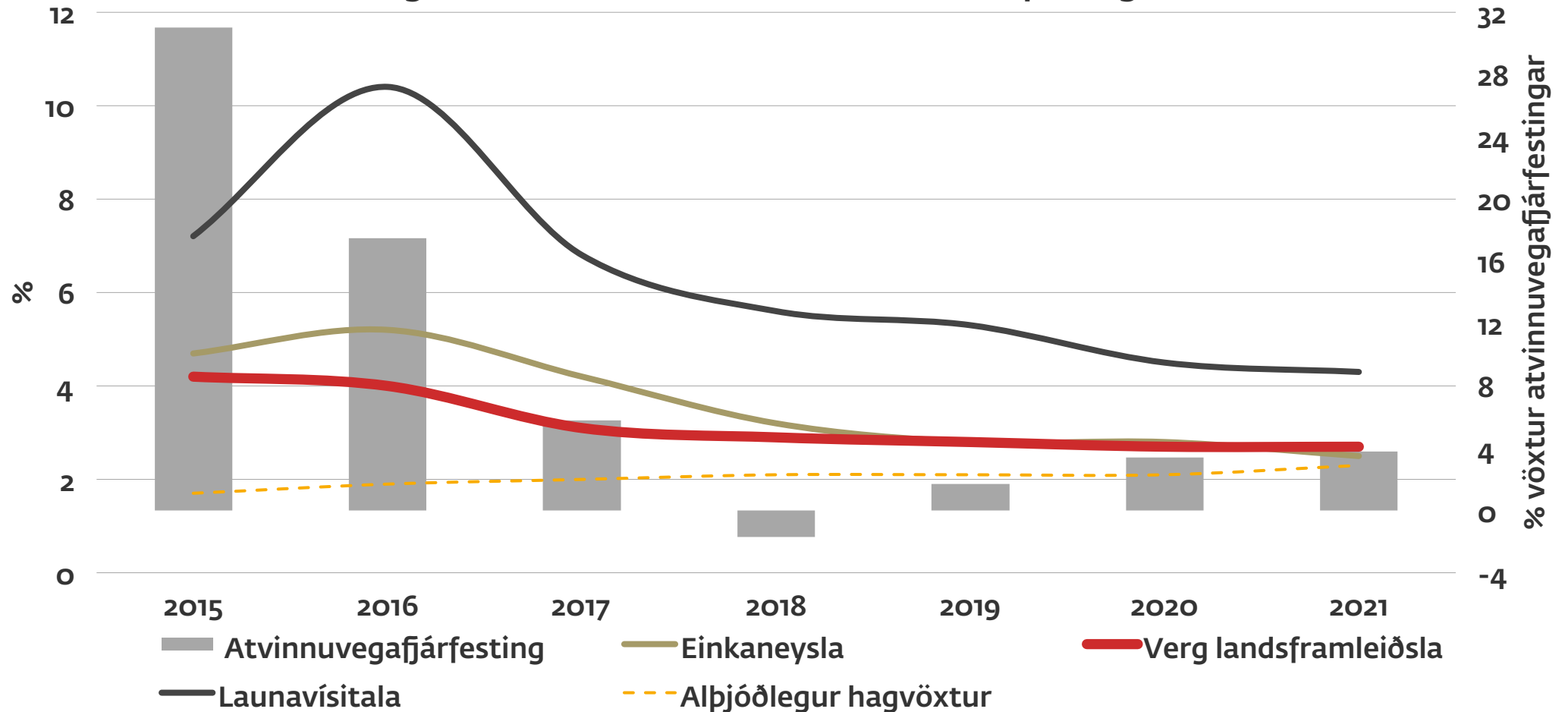
Kröftugri hagvöxtur á Íslandi en víðast annars staðar

Lífskjör fara batnandi á Íslandi – Blekkir lágt olíuverð?

Góður hagvöxur á Íslandi næstu misserin skv. spá Hagstofunnar

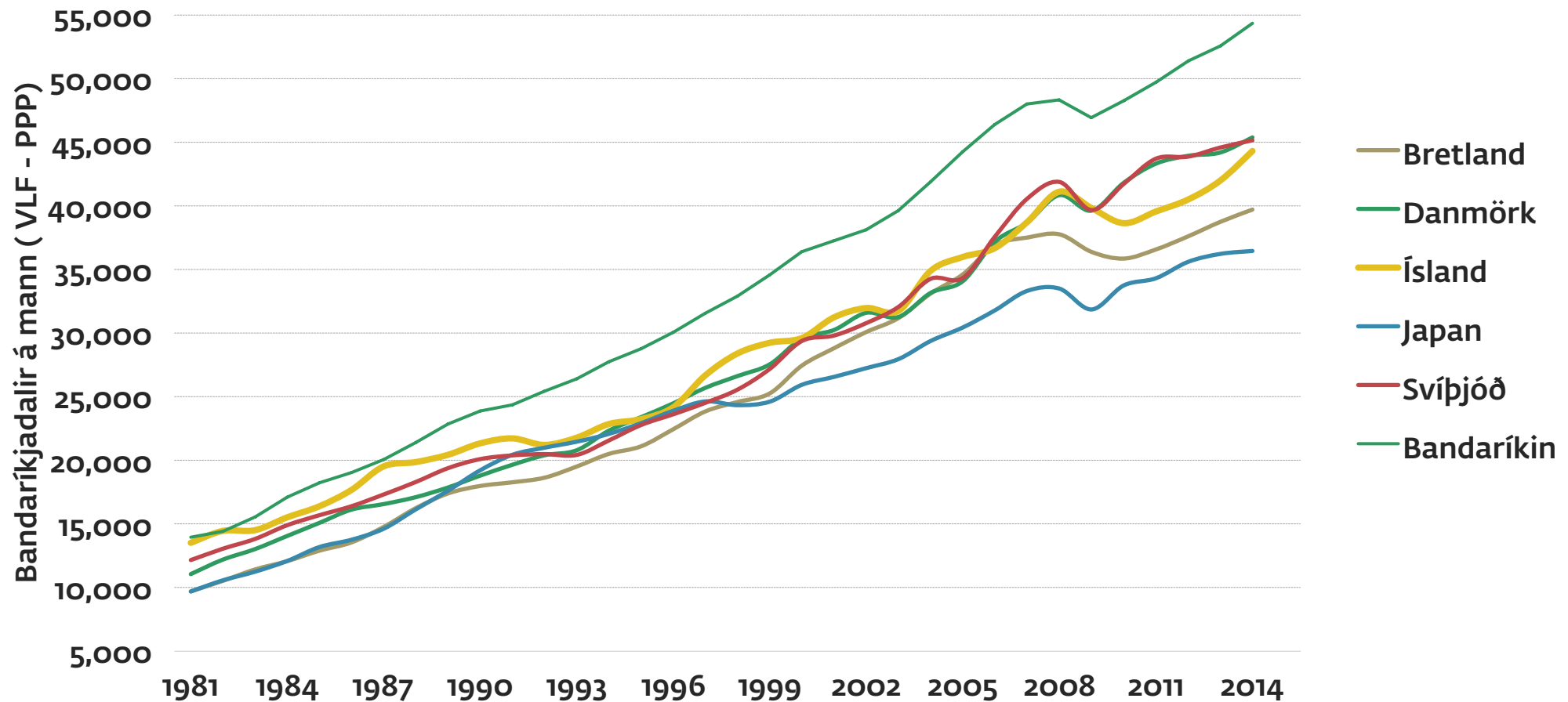

Landsframleiðsla á mann hefur
hækkað mikið og nálgast hratt
skandinavísk lífskjör

Lífskjör fara batnandi á Íslandi

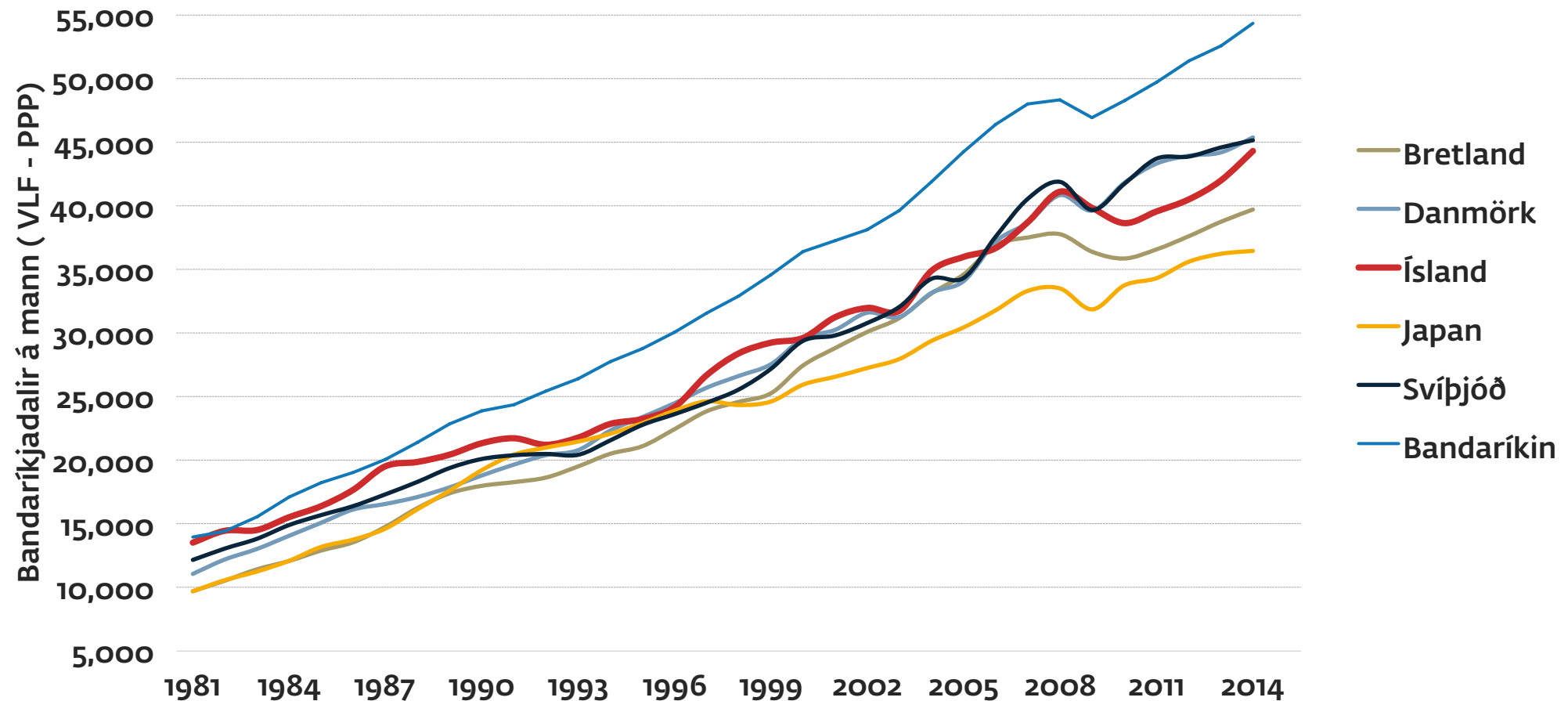
Heimild: Hagstofa Íslands

Fasteignaverð hefur hækkað
mikið alþjóðlega vegna lágra
vaxta

Lífskjör fara batnandi á Íslandi – Blekkir lágt olíuverð?

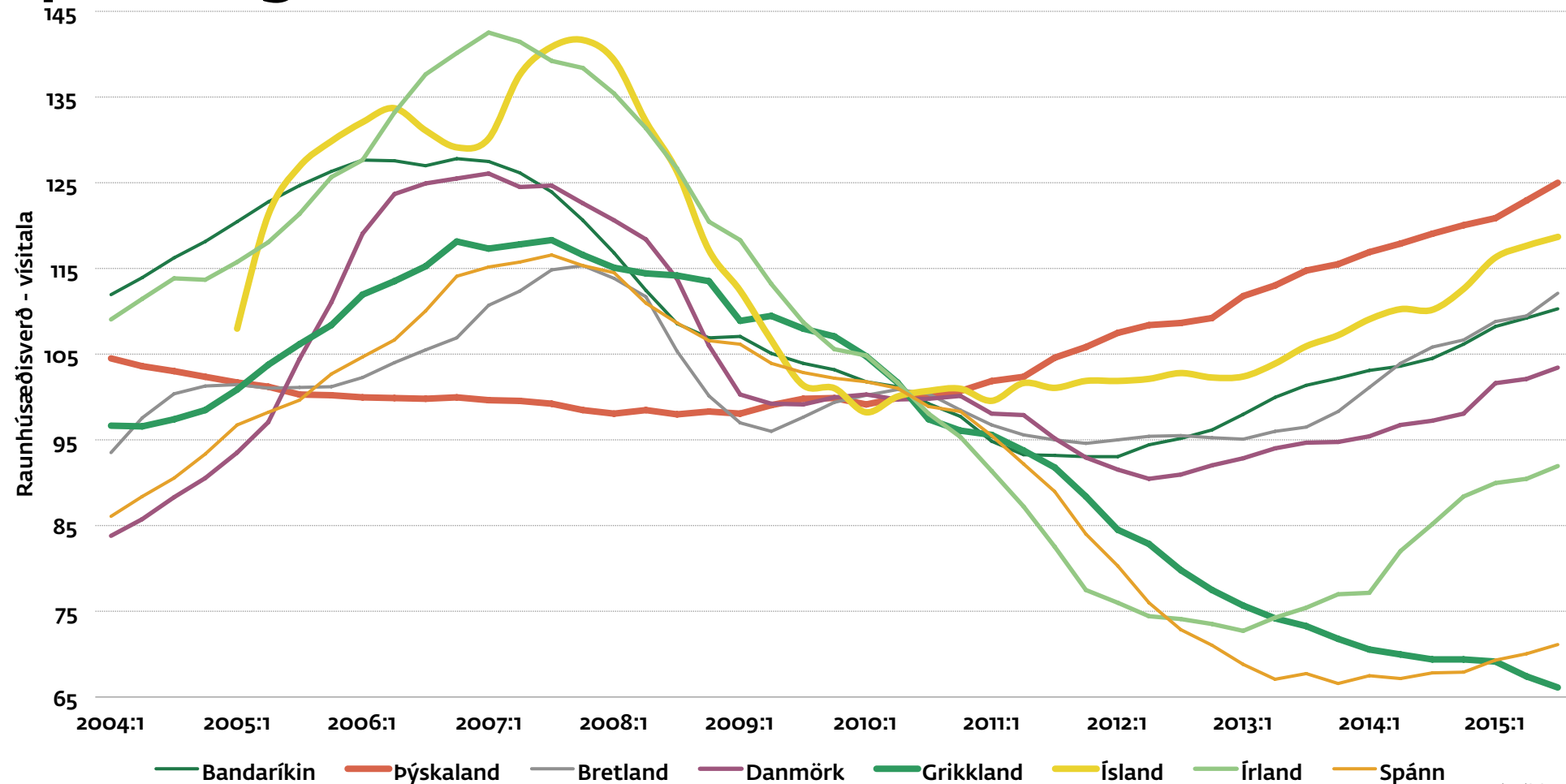
Heimild: Hagstofa Íslands

Fasteignaverð hefur hækkað
mikið alþjóðlega vegna lágra
vaxta

Raunhúsnæðisverð hefur hækkað mikið en lágt á Spáni og á Grikklandi

Heimild: OECD

Frekari upplýsingar á
vefsvæði íbúðalánasjóðs
www.ils.is